

KAUNIAISTEN VARHAISKASVATUS JA OPETUS

Arviointiraportti 2023–2024

Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad

Sisällysluettelo

1 Tausta	3
2 Keskeiset arviointitulokset	4
2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointi.....	4
2.1.1 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelma (henkilöstön itsearviointi)	4
2.2 Perusopetuksen arviointi.....	8
2.2.1 Oppilas- ja opiskelijakyselyt.....	8
2.2.2 PISA 2022.....	13
2.2.3 9. luokan päättöarvosanojen kehitys 2020–2024	17
2.2.4 FUNA-arviointi (Functional numerasy assessment)	19
2.2.5 Iltapäivätoiminnan arviointi	20
2.3 Lukiokoulutuksen arviointi	21
2.3.1 Lukioiden tilastoja.....	21
2.3.2 Pääkaupunkiseudun opiskelijakysely, lukion 2. luokkalaiset.....	23
2.4 Hyvinvoinnin seuranta.....	30
2.4.1 Move! -liikuntamittaus	30
2.4.2 Kouluterveyskysely	38
2.4.3 Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi.....	39
2.5 Digitalisaation seuranta.....	42
2.5.1 Oppika.....	43
2.5.2 Opeka.....	44
3 Lopuksi.....	45
3.1 Keskeiset kehittämisteemat ja toimenpiteet	45
3.1.1 Perustaitojen vahvistaminen ja oppimistulosten parantaminen	46
3.1.2 Turvallisen oppimisympäristön tukeminen	47
3.1.3 Terveyden ja liikkuvan elämäntavan edistäminen	48
3.2 Tiedoksi - Tulevia arviointeja	49
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelot	49

1 Tausta

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 24 §:n, perusopetuslain (628/1998) 21 §:n ja lukiolain (714/2018) 56 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen arviointiin. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Arviointien keskeiset tulokset on julkistettava.

Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnat hyväksyivät Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja opetuksen arviointisuunnitelman (SUUS 15.12.2020 § 82 ja SOVV 20.01.2021 § 7). Suunnitelman lisäksi toivottiin vuosittain valiokunnassa hyväksyttävää arviointiraporttia, johon kootaan arviointien keskeiset tulokset.

Tähän arviointiraporttiin on koottu keskeiset arviointien ja erilaisten kyselyjen tulokset sekä keskeisten toimintojen arviointia lukuvuodelta 2023–2024 varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.

Tämä arviointiraportti on järjestyksessään kolmas. Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja opetuksen arviointien keskeiset tulokset koottiin ensimmäistä kertaa yhteen raporttiin syksyllä 2021. Jatkossa tullaan vuosittain julkaisemaan arviointiraportti vuoden aikana toteutetuista arvioinneista ja niiden keskeisistä tuloksista.

Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnissa (SOVV 09.06.2022 ja SUUS 02.06.2022) hyväksyttiin toimintasuunnitelmat valtuustokaudelle 2023–2025. Yhdeksi tavoitteeksi toimintasuunnitelmissa asetettiin arviointiraportin kehittäminen. Arviointiraporttia tullaan kehittämään vuosien saatossa, esimerkiksi arviointitulosten seurantaan liittyen, jotta vahvistetaan arviointi- ja kehittämistoiminnan suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta.

Varhaiskasvatuksessa kehitettiin vuoden 2022 aikana uutta arviointityökalua osana varhaiskasvatuksen tuen uudistamisen -hanketta 2022–2023. Arviointityökalun avulla arvioidaan, miten hyvin kaikki lapset pääsevät mukaan varhaiskasvatuksen toimintaan, eli miten inklusiivista ja kaikille sopivaa varhaiskasvatus on. Työkalu koostuu arviointiosioista, jotka auttavat havainnoimaan, tunnistamaan ja arvioimaan pedagogisen toiminnan kehittämiskohteita. Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteutumista tarkastellaan seitsemän eri osa-alueen kautta. Työkalu toimii pohjana pedagogiselle keskustelulle sekä myös kehittämistavoitteiden asettamiselle.

Sivistystoimen kaikissa yksiköissä alettiin syksystä 2023 alkaen toteuttaa sisäistä auditointia toiminnan kehittämisen työvälineenä. Auditoinnit jatkuvat syksyllä 2024, ja ne on tarkoitus toteuttaa vuosittain vaihtuvien teemojen.

2 Keskeiset arviointitulokset

Kauniaisissa jokaisella varhaiskasvatustyksiköllä ja koululla on varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiolain mukaista itsearviointia. Koko sivistystoimen osalta kehitetään jatkuvasti arviointia, palautejärjestelmää, mittareita ja seuranta. Koulujen ja varhaiskasvatuksen arviointi- ja kehittämistoiminnassa hyödynnetään myös pääkaupunkiseudun yhteisiä arviointihankkeita ja muuta ulkoista arviointia ja vertaisarviointeja.

Arviointitoiminnan periaatteena on, että se on luotettavaa, läpinäkyvää ja avointa. Arviointituloksia käsitellään eettisesti ja tietosuojaperiaatteita noudattaen. Yksityisyyden suojaan perustuen sisäisten, itsearviointitulosten avoimia vastauksia ei julkaista sellaisenaan, vaan niistä tehdään yhteenveto. Tulokset suljetuista kysymyksistä (väitteet) on kuvattu raportissa keskiarvoina. Ulkoisista arviointituloksista (kuten Karvi) on tehty koonti raporttiin.

Seuraavaksi esitellään keskeisiä tuloksia arvioinneista, joita on tehty lukuvuoden 2023–2024 aikana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta esitellään kaupungin oman arviointiohjelman syksyn 2023 ja kevään 2024 tuloksia. Perusopetuksen osalta kuvataan sisäisen oppilaskyselyn (ZEF) tuloksia sekä tuloksia lukutaitoa ja matematiikan taitoa mittaavasta FUNA-arvioinnista ja kansainvälisestä PISA-tutkimuksesta vuodelta 2022. Lukioiden osalta raportissa esitellään lukiokohtaisia tilastoja mm. hakijamääristä sekä pääkaupunkiseudun lukiolaiskyselyn tuloksia. Raportin hyvinvointiosiossa esitellään myös lasten ja nuoren liikuntatutkimuksen (Move!) tuloksia, THL:n vuoden 2022 kouluterveyskyselyn yhteenvetoa sekä Karvin kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointia. Lisäksi raportin loppupuolella kuvataan digitalisaation tilannetta ja osaamisen arviointeja. Loppuun on koottu yhteenvetoa tuloksista nousseista keskeisistä teemoista.

2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointi

2.1.1 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelma (henkilöstön itsearviointi)

Kauniaisten arviointiohjelma perustuu Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) julkaisuun ”Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset” (Karvi julkaisut 24:2018). Siinä on määritelty varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät ja niitä kuvaavat indikaattorit. Kauniaisten varhaiskasvatuksen johto asettaa näiden pohjalta vuosittain kolme arvioitavaa indikaattoria. Lisäksi tiimit valitsevat omavalintaisen yhden arvioitavan indikaattorin.

Kauniaisissa varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee itsearvioinnin kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Arvioinnin tavoitteena on toiminnan jatkuva kehittäminen itsereflektion kautta.

Henkilöstön tavoitteellinen ja suunnitelmallinen itsearviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Arvioinnin kohteena voi olla muun muassa henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset

työtavat, toiminnan sisältö tai oppimisympäristöt. Lapsen tuen toteutuminen on keskeinen arvioinnin kohde.

Varhaiskasvatusyksiköiden johtajat tuottavat varhaiskasvatuksen johdolle koosteen johtamansa yksikön arvioinnin tuloksista ja kehittämiskohteista sekä kehittämisen tavoista. Lisäksi kukin varhaiskasvatusyksikkö julkistaa keskeiset arvioinnin tulokset esim. verkkosivuillaan.

Varhaiskasvatuksen kansallinen laadunvalvontajärjestelmä (Valssi) on tarkoitus ottaa käyttöön Kauniaisissa lähivuosina. Sivistystoimesta riippumattomat tekniset haasteet ovat viivästyttäneet käyttöönottoa. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, jolla voidaan toteuttaa arviointitiedonkeruita, saada toimijakohtaisia arviointiraportteja, tuottaa arvioinnin toimipaikkakohtaisia yhteenvetoja sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Valssin käyttöönotto Kauniaisissa mahdollistaa sen, että jatkossa Karvin indikaattoreiden perustuvat arviointiohjelmat voidaan toteuttaa digitaalisessa palvelussa, kun tällä hetkellä jokainen yksikkö kirjaa ne erillisiin lomakkeisiin.

Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto toiminnan arvioinnin tuloksista syksyltä 2023 ja keväältä 2024 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelman mukaisesti.

Taulukko 1. Kauniaisten varhaiskasvatusyksiköiden arviointien yhteenveto: syksy 2023 ja kevät 2024

LAADUN PROSESSITEKIJÄT	INDIKAATTORI (indikaattorinumero)	NUMEERINEN ARVIOINTI 1 – 4 (1 = ei toteudu lainkaan, 4 = toteutuu täysin)	
Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt	Lapsen yksilöllisyys huomioidaan niin, että jokainen lapsi oppii tunnistamaan ja löytämään omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa. (10)	SYKSY 2023: Ryhmien arviot sijoituivat 3–4 arvosanan välille.	KEVÄT 2024: 3–4,25
Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri	Henkilöstö rakentaa ja ohjaa ryhmän toimintakulttuuria systemaattisesti siten, että se edistää, pitää yllä ja kehittää yhteenkuuluvuutta. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokainen lapsi saa kokea olevansa ryhmän jäsen ja tuntee kuuluvansa ryhmään. Henkilöstö tukee lasten monipuolisten kaverisuhteiden muodostumista ja ylläpitämistä. (19)	SYKSY 2023: Ryhmien arviot sijoituivat 3–4 arvosanan välille.	KEVÄT 2024: 3–4

Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus	Henkilöstö rakentaa luottamukseen, arvostukseen ja kunnioitukseen perustuvaa ammatillista vuorovaikutusta osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria. (22)	SYKSY 2023: Ryhmien arviot sijoittuivat 3–4 arvosanan välille.	KEVÄT 2024: 3–4

ARVIOINTIEN YHTEENVETO (keskeisiä huomioita yksiköistä)

1. Ilmapiiri ja vuorovaikutus

Yksiköissä korostui lämmin, sensitiivinen ja avoin ilmapiiri, jossa tuetaan lasten ja aikuisten välistä vuorovaikutusta. Erityisesti lasten keskinäisten suhteiden ja kaveritaitojen kehittämistä pidettiin tärkeänä, ja positiivinen pedagogiikka näkyi arjen toiminnassa luonnollisesti. Henkilöstön välisen yhteistyön vahvistaminen ja yhteisöllisyyden luominen ovat edistäneet hyvin toimivaa ilmapiiriä.

2. Lasten osallisuus ja osallistuminen toimintaan

Lasten osallistaminen ja heidän mielipiteidensä huomioiminen olivat tärkeitä kehityskohteita. Lapsille tarjottiin mahdollisuuksia vaikuttaa päivittäisiin leikkeihin ja oppimisympäristön suunnitteluun. Erityistä huomiota kiinnitettiin siihen, että kaikki lapset saivat tilaisuuden ilmaista itseään ja kehittää taitojaan omaan tahtiin.

3. Oppimisympäristön kehittäminen ja yksilöllinen huomioiminen

Oppimisympäristön muokkaaminen lasten kiinnostuksen kohteiden mukaan oli edelleen työn alla. Ryhmissä hyödynnettiin pienryhmiä ja kehitettiin ympäristöä sensitiivisesti lasten tarpeita vastaavaksi. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman myötä on pyritty siihen, että lasten ja henkilöstön välinen vuorovaikutus oli entistä avoimempaa ja tasa-arvoisempaa.

4. Suunnitelmallisuuden ja selkeyden tarve

Henkilöstön kuormitus nousi esiin erityisesti suunnittelun ja arvioinnin yhteydessä. Tiimissä nähtiin tärkeäksi tarkistaa sisäisiä käytäntöjä ja selkeyttää vastuuja, jotta jokapäiväinen työ sujuisi mahdollisimman tehokkaasti. Hyvät resurssit, pedagoginen tuki ja yhteiset tavoitteet ovat avainasemassa tasalaatuisen toiminnan varmistamisessa.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Huoltajien osallistuminen ja vuorovaikutus perheiden kanssa olivat parantuneet, mutta tässä nähtiin vieläkin kehittämisen varaa. Huoltajien roolia tuettiin esimerkiksi yhteisillä tapahtumilla ja tiedottamisella, ja heidän kanssaan tehtävää yhteistyötä haluttiin lisätä entisestään toimintaympäristön kehittämiseksi ja lasten osallisuuden vahvistamiseksi.

TOIMENPITEET JATKOSSA (ARVIOINTIEN POHJALTA)

1. Positiivisen pedagogiikan ja oppimisympäristöjen kehittäminen

Leikkialueiden ja oppimisympäristöjen suunnittelua kehitetään yhteistyössä lasten kanssa, jotta ne tukisivat paremmin leikin pedagogista merkitystä. Leikkitilojen ja -pisteiden monipuolistaminen lisää lasten osallisuutta ja oppimisen mahdollisuuksia. Kuvakorttien, kuvataulujen ja muiden visuaalisten tukivälineiden käyttöä lisätään tukemaan arkea ja lasten itseilmaisua, erityisesti siirtymä- ja leikkitilanteissa. Pienryhmätyöskentelyä vahvistetaan, jotta lapsia voidaan kohdata yksilöllisesti ja rauhallisesti. Positiiviseen pedagogiikkaan panostetaan, ja lapsille tuodaan esille hyviä tekoja esimerkiksi palkitsemisen ja huomioinnin kautta.

2. Aikuisen rooli leikin ja oppimisen tukemisessa

Aikuisen aktiivinen ja sensitiivinen läsnäolo leikkitilanteissa on tärkeää. Kasvattajat osallistuvat lasten leikkeihin ja tukevat heidän tunnetaitojaan sekä sosiaalista kehitystään. Pedagogisten käytäntöjen läpinäkyvyyttä ja johdonmukaisuutta lisätään tiimipalaverien ja yhteisten linjausten kautta, mikä tukee laadukasta ja tasalaatuista arkea.

3. Lasten osallisuuden ja itsenäisyyden tukeminen

Lasten osallistamista arjen suunnitteluun ja päätöksentekoon tuetaan. Tämä auttaa lapsia ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan. Siirtymätilanteita kehitetään ja ennakoidaan, jotta lapset voivat harjoitella omatoimisuutta ja oppivat toimimaan joustavasti erilaisissa tilanteissa.

4. Huoltajien ja perheiden osallistaminen

Huoltajien osallisuutta tuetaan lisäämällä vuorovaikutusta, kuten vanhempainiltoja ja Teams-keskusteluja, joissa käsitellään kasvatukseen liittyviä aiheita. Heille myös tiedotetaan toimintatavoista ja lasten oppimisesta dokumenttien ja kuvien avulla. Kyselyitä ja palautekanavia hyödynnetään perheiden näkemysten kuulemiseksi ja toiminnan kehittämiseksi, mikä lisää luottamusta ja yhteistyötä.

5. Yhteisöllisyyden vahvistaminen

Tiimityötä ja kollegoiden välistä yhteistyötä kehitetään, jotta jokainen tuntee työnsä arvostetuksi ja tuntee olevansa osa työyhteisöä. Yhteiset tiimipalaverit ja toimintamallien systemaattinen arviointi lisäävät työyhteisön yhtenäisyyttä.

2.2 Perusopetuksen arviointi

2.2.1 Oppilaskyselyt

Opetuksen osalta toteutetaan sähköisiä ZEF-kyselyitä, joissa kohderyhmä vaihtuu 3. vuoden sykleissä. Vuonna 2024 vuorossa olivat koulujen oppilaat. Kysely toteutettiin maaliskuussa 2024 kaikille koulujen oppilaille. Tuloksia käsiteltiin rehtoreiden kanssa 10.6.2024 rehtorikokouksessa, ja niitä hyödynnetään koulujen kehittämistyössä.

Perusopetuksen tulokset ovat kokonaisuudessaan hyvät. Suurimmalla osalla oppilaista on koulussa ainakin yksi kaveri sekä koulussa on aikuinen, jonka puoleen voi kääntyä. Suurin osa oppilaista kokee, että voi olla koulussa oma itsensä. Oppilaat kokevat olonsa pääosin turvalliseksi koulussa ja että heitä kohdellaan oikeudenmukaisesti. Toisaalta on erityisen tärkeää huomioida se pienikin osuus vastaajista, joilla edellä mainitut asiat eivät toteudu.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sekä suomenkielisen peruskoulun että ruotsinkielisen peruskoulun kyselyiden keskiarvotulokset, joissa on huomioitu tulokset kyselyn 13 väistämistä. Taulukossa on myös kuvattu joitakin esimerkkiväitteitä sekä tulosten vertailua edellisen arviointikerran tuloksiin keväältä 2021.

Taulukko 2. 1.–3. -luokkalaisten ZEF-kyselyt

	Ruotsinkielinen perusopetus, årskurserna 1-3		Suomenkielinen perusopetus, luokat 1-3	
	(skala 1-5, medelvärde)		(asteikko 1-5, keskiarvo)	
	kevät 2021	kevät 2024	kevät 2021	kevät 2024
Medelvärde av alla svar	4.3	4.2	4.3	4.2
Kaikkien vastausten keskiarvo				
<i>"Jag har vänner i skolan."</i>	4.8	4.8	4.8	4.7
<i>"Minulla on kavereita koulussa."</i>				
<i>"Det finns vuxna jag kan lita på i skolan."</i>	4.6	4.5	4.7	4.5
<i>"Koulussa on luotettavia aikuisia."</i>				
<i>"Det känns tryggt i skolan."</i>	4.6	4.3	4.5	4.4
<i>"Koulussa on turvallista."</i>				

"Läxorna är... (1 svåra – 5 lätta)"	3.9	3.9	3.8	4.0
"Kotitehtävät ovat mielestäni... (1 vaikeita– 5 helppoja)"				
"Jag tycker om skolmaten."	3.3	3.6	3.7	3.8
"Tykkään kouluruuasta."				

Kuva 1. Tiivistelmä suomenkielisen perusopetuksen 1.–3. -luokkalaisten avoimista vastauksista, kevät 2024 (ZEF)

"Muuta, mitä haluan kertoa"

Tiivistelmä avoimista vastauksista 2024

- Monet pitävät koulustaan ja kokevat sen olevan hyvä paikka.
- Heidän mielestään koulussa on mukavia opettajia ja kavereita.
- Ruoka ja välitunnit ovat tärkeitä asioita oppilaille.
- Matematiikka saa positiivista palautetta useammalta vastaajalta.
- Kirjat koetaan mielenkiintoisina.
- Koulukiusaaminen pohdituttaa "kiusaako kukaan koulussa?".

Taulukko 3. 4.–9. -luokkalaisten ZEF-kyselyt

Teemat	Ruotsinkielinen perusopetus, årskurserna 4–9		Suomenkielinen perusopetus, luokat 4–9	
	(skala 1–5, medelvärde)		(asteikko 1–5, keskiarvo)	
	kevät 2021	kevät 2024	kevät 2021	kevät 2024 ¹
VÄLBEFINNANDE, TRIVSEL OCH STÖD	4.3	4.2	4.2	4.1
KOULUHYVINVOINTI, VIIHTYMINEN JA TUKI				
Esimerkkiväittämä: <i>”Minulla on koulussa ainakin yksi aikuinen, jolle on helppo puhua.”</i>	4.2	4.2	4.0	3.8
<i>”Jag har minst en vuxen i skolan som jag kan prata med.”</i>				
Esimerkkiväittämä: <i>”Tunnen oloni turvalliseksi koulussa.”</i>	4.3	4.3		4.0
<i>”Jag känner mig trygg i skolan.”</i>				
UNDERVISNING OCH INLÄRNING	3.9	3.7	3.8	3.5
OPETUS JA OPPIMINEN				
Esimerkkiväittämä: <i>”Hyvinvointioppitunneilla opitaan elämässä tarvittavia hyödyllisiä taitoja.” (uusi kysymys v. 2024)</i>	-	3.4	-	3.4
<i>”Under Må bra -lektionerna lär man sig nyttiga färdigheter som man behöver i livet.” (ny fråga 2024)</i>				

¹ Huom. Tuloksia vertailtaessa on hyvä huomioida v. 2021 pienempi vastaajamäärä, joka oli lähes puolet pienempi v. 2024 vastaajamäärään nähden.

Esimerkkiväittämä: "Oppimisessa käytetään paljon erilaisia työtapoja." "I undervisningen används många olika arbetssätt."	3.9	3.9	3.8	3.6
LÄRARNA OPETTAJAT	4.0	4.0	3.8	3.6
Esimerkkiväittämä: "Opettajani uskovat kykyihini oppia uusia asioita." (uusi muotoilu) "Mina lärare tror på mig och min förmåga att lära mig nya saker." (ny formulering)	4.1	4.1	3.8	3.8
SKOLMILJÖ KOULUYMPÄRISTÖ	3.6	3.6	3.5	3.3
Esimerkkiväittämä: "Koulussa on viihtyisät luokka- ja opiskelutilat." "Skolan har trivsamma undervisningsutrymmen."	4.1	4.0	3.9	3.5
Esimerkkiväittämä: "Kouluruoka on maistuvaa ja monipuolista." "Skolmaten är god och mångsidig."	2.8	3.0	3.0	3.0
Flervalsfrågor / Monivalintakysymykset (kevät 2024)²				
Min motivation till skolarbete förbättras av att... Motivaatitoni koulutyötä kohtaan lisää se, että...	1. Jag vill ha bra vitsord (88 %). 2. Lärarna berömmar mig (23,6 %). 3. Jag märker att jag kan (21,6 %).		1. Haluan saada hyviä arvosanoja (78 %). 2. Vanhempani kannustavat minua (49,3 %).	

² Monivalintakysymyksissä oppilaiden oli mahdollista valita **yksi tai** useampi vaihtoehto, ja tässä taulukossa on kuvattu kolme eniten ääniä saanut väitettä.

		3. Opin hyödyllisiä asioita tulevaisuuttani varten (41,3 %).
<p><i>Vilket av följande påståenden beskriver bäst min inställning till skolarbete?</i></p> <p><i>Mikä kuvaa parhaiten asennettani koulunkäyntiä kohtaan?</i></p>	<p>1. Jag är mån om att få goda vitsord och är beredd att satsa på skolarbete (47,2 %).</p> <p>2. Jag är mån om att få goda vitsord i de ämnen som intresserar mig (26,6 %).</p> <p>3. Skolan är framför allt en plats där jag får umgås med kompisar (13,3 %).</p>	<p>1. Olen tarkka siitä, että saan hyviä arvosanoja sellaisista oppiaineista, jotka kiinnostavat minua (48 %).</p> <p>2. Olen tarkka siitä, että saan hyviä arvosanoja ja olen valmis käyttämään runsaasti aikaani koulunkäyntiin (33,9 %).</p> <p>3. Koulu on ennen kaikkea paikka, jossa saan viettää aikaa kavereideni kanssa (29,5 %).</p>
<p><i>Vilket påstående stämmer bäst in på mig och min läxläsning hemma?</i></p> <p><i>Mikä seuraavista kuvaa parhaiten läksyjen tekoani?</i></p>	<p>1. Jag gör allting självständigt utan hjälp (47,8 %).</p> <p>2. Någon vuxen hjälper och stöder mig med läxläsningen vid behov (38,8 %).</p> <p>3. Kompisar hjälper och ger råd vid behov. Tillsammans blir läxorna bättre gjorda (18,8 %).</p>	<p>1. Teen kaiken itsenäisesti ilman apua (75,6 %).</p> <p>2. Joku aikuinen auttaa ja tukee minua läksyjen teossa tarvittaessa (16,4 %).</p> <p>3. Tietokone tai harrastukset vievät kaiken vapaa-aikani ja huomioni (15,6 %).</p>

Oppilaat vastasivat ahkerasti myös kyselyn lopussa olleisiin avoimiin kysymyksiin esim. oppilaiden osallistamiseen liittyen (ks. oheinen kuva 2).

Tiivistelmä avoimista vastauksista kysymykseen ”miten haluaisit osallistua kouluarjen suunnitteluun”?

- Oppilasparlamentin kautta.
- Kertomalla mielipiteitä oppitunneilla tai esim. ryhätöiden kautta.
- Vastaamalla kyselyihin ja äänestyksiin.
- Piensuunnitteluryhmien kautta esim. sisustusryhmä, piharyhmä, ruokaryhmä – eli ryhmä, joka keskittyisi tietyn asian suunnitteluun.
- Antamalla mielipiteitä päättäjille.
- Vaikuttamalla oppituntien sisältöihin ja tuntijärjestyksen suunnitteluun (mm. mahdollisuus vaikuttaa koulupäivän alkamis- ja päättymisaikoihin, mahdollisuus valita itse paikka luokassa, mahdollisuus vaikuttaa kokeiden ja projektitöiden aikatauluttamiseen, mahdollisuus esittää opetusaiheita)
- Osallistumalla koulun pihan suunnitteluun
- Antamalla hymynaamapalautetta kouluruokailun yhteydessä
- Vaikuttamalla välituntien pituuteen ja sisältöön (enemmän sisävälitunteja ja hiljaisia välitunteja, purkka- ja pastillivälitunteja jne.)
- Vaikuttamalla kouluruokan suunnitteluun (esim. kysely mieluisista ruuista)
- Vaikuttamalla teemapäivien suunnitteluun
- Vaikuttamalla siihen, että kaikilla on koulussa kavereita.

2.2.2 PISA 2022

Kansainvälinen 15-vuotiaiden oppilaiden osaamista arvioiva PISA 2022 -tutkimus toteutettiin kevään 2022 aikana kaikkiaan 241 suomalaiskoulussa. Tutkimukseen valittiin osallistumaan kansallisesti edustava otos kouluja ja Kasavuoren koulu oli yksi näistä kouluista. Kasavuoren koulusta PISA-kokeeseen osallistui 61 oppilasta.

Pääarviointialueena oli matematiikka ja sivuarviointialueina lukutaito sekä luonnontieteet. Matematiikan ollessa pääarviointialueena oppilaiden matemaattinen osaaminen on arvioitu muita alueita tarkemmin ja kattavammin. Lisäksi PISA 2022 -tutkimuksessa kartoitettiin oppilaiden luovaa ajattelua. Näitä tuloksia koskeva raportti julkaistiin kesäkuussa 2024.

Suomenkieliselle opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnalle esiteltiin Kasavuoren koulun PISA-tulosten koonti kokouksessa [29.5.2024](#).

Tulokset matematiikan, lukutaidon ja luonnontieteiden osalta on koottu oheiseen taulukkoon 4. Taulukossa on kuvattu Kasavuoren koulun oppilaiden tulokset kokonaisuudessaan ja sukupuolittain vertailtuna Suomen kansallisiin keskiarvoihin sekä OECD-maiden keskiarvoihin.

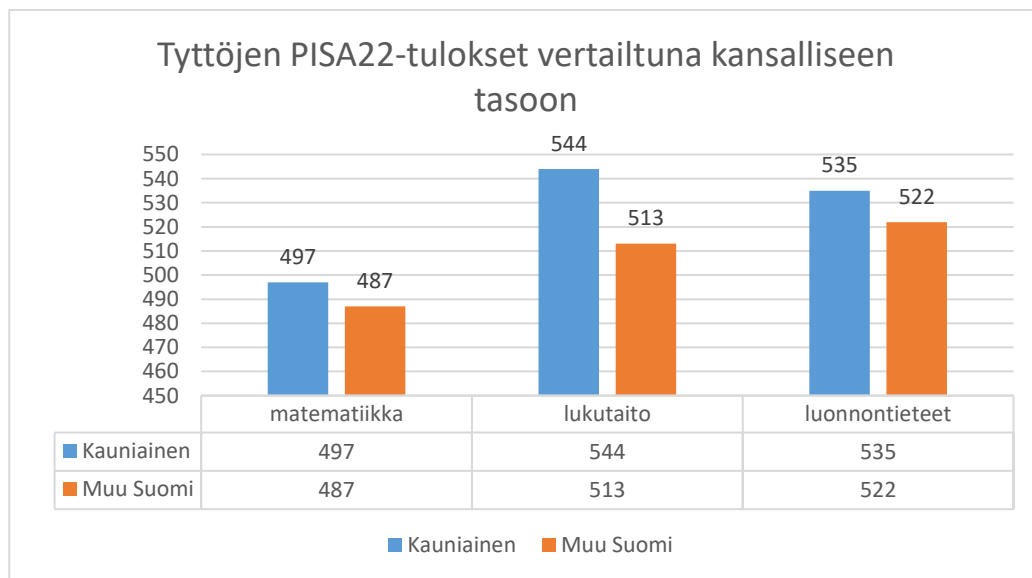
Taulukko 4. Koontitaulukko Kasavuoren koulun vuoden 2022 PISA-tuloksista

	Kasavuoren koulun keskiarvo (kokonaiskeskiarvo & sukupuolittainen keskiarvo + sukupuoliero)		ero		Suomen kansallinen keskiarvo (kokonaiskeskiarvo & sukupuolittainen keskiarvo)		OECD-maiden keskiarvo
Matematiikka	484		0		484		472
	tytöt 497	pojat 472 (-25)	+10	-10	tytöt 487	pojat 482	
Lukutaito	497		+7		490		476
	tytöt 544	pojat 454 (-90)	+31	-14	tytöt 513	pojat 468	
Luonnontieteet	506		-5		511		485
	tytöt 535	pojat 480 (-55)	+13	-20	tytöt 522	pojat 500	

Tulosten tulkinta

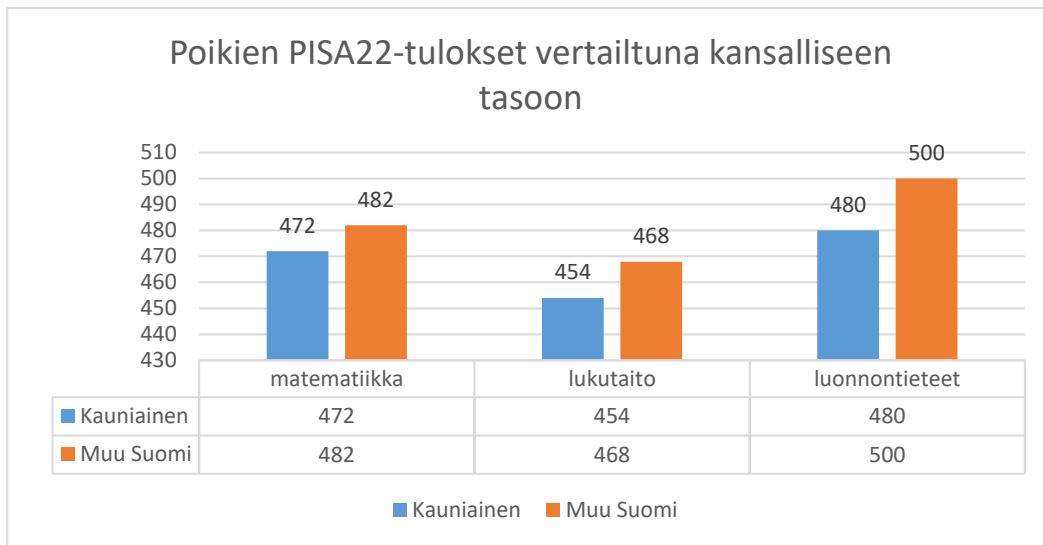
Vuoden 2022 PISA-tuloksissa Kasavuoren koulun tyttöjen matematiikan ja lukutaidon keskiarvot olivat erinomaisella tasolla (ks. kuvio 1).

Kuvio 1. Kasavuoren koulun tyttöjen PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen tasoon

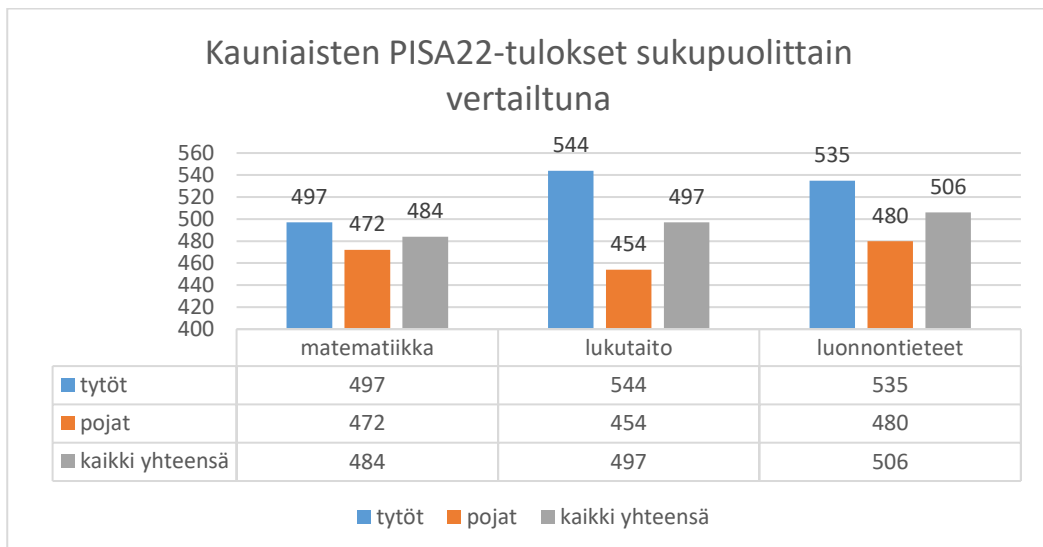
Huolena on poikien heikommat tulokset sekä matematiikassa että lukutaidossa verrattuna koulun tyttöihin ja poikien kansalliseen keskiarvoon (ks. kuvio 2).

Kuvio 2. Kasavuoren koulun poikien PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen tasoon

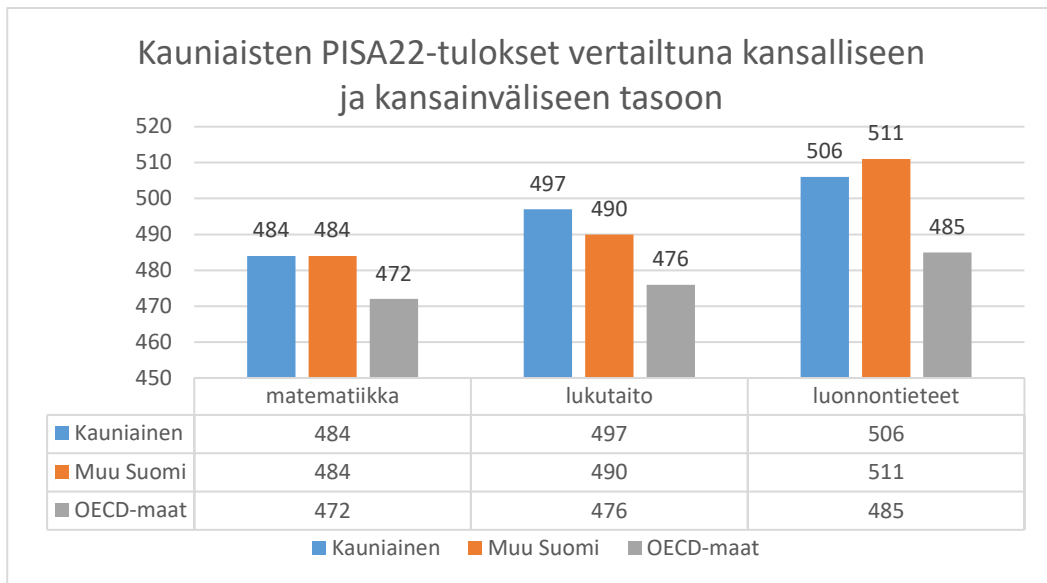
Kasavuoren koulussa tyttöjen ja poikien välisen erot lukutaidossa (90 pistettä) ja luonnontieteissä (55 pistettä) olivat merkittäviä. Tyttöjen ja poikien välinen pistemääräero oli myös luonnontieteissä merkittävä (55 pistettä) tyttöjen eduksi. (ks. kuvio 3)

Kuvio 3. Kauniaisten PISA22-tulokset sukupuolittain vertailtuna

Luonnontieteissä koulun oppilaat suoriutuivat keskimääräisesti hieman Suomen kansallista tasoa heikommin, kun taas lukutaidossa keskimääräistä paremmin (ks. kuvio 4).

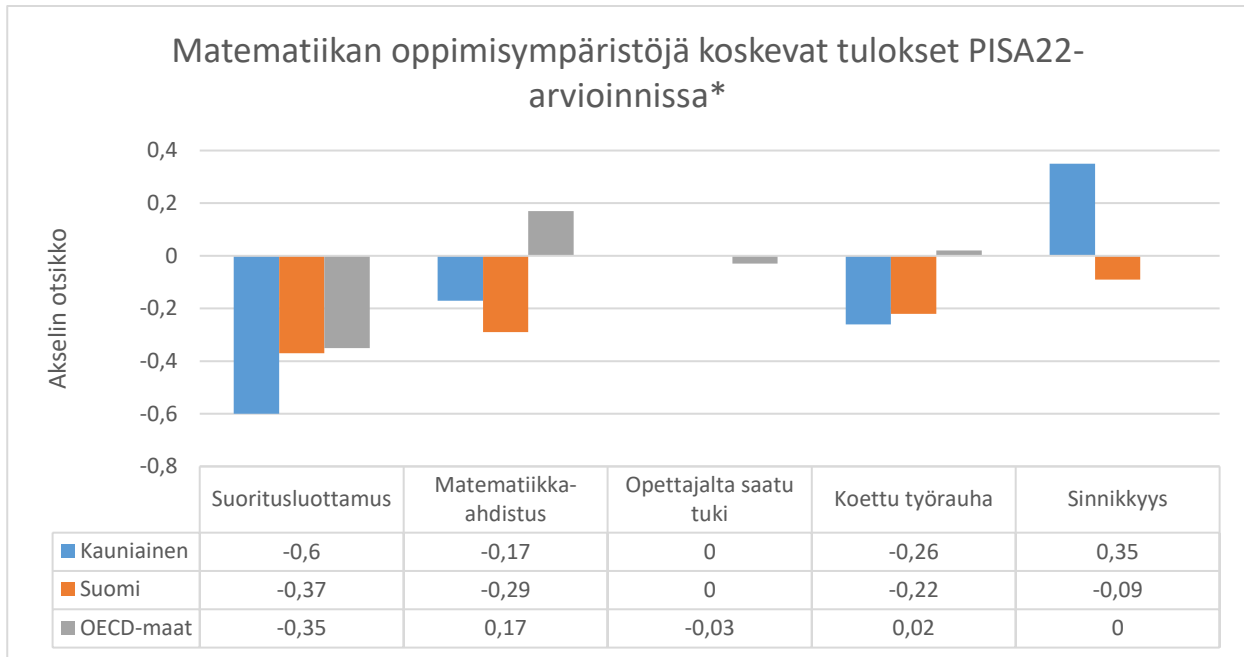
Kuvio 4. Kauniaisten PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen ja kansainväliseen tasoon

Keskimäärin koulun oppilaat sijoittuivat pisteillään kaikissa osa-alueissa valtakunnallisesti toiseksi ylimpään neljännekseen, mikä on hieno saavutus.

PISA 2022 -oppilaskyselyssä tiedusteltiin eri kysymyksillä oppilaiden asenteita matematiikkaa ja opiskelua kohtaan sekä heidän kokemuksiaan koulunkäynnistä (ks. kuvio 5). Suomen keskiarvoon verrattuna Kasavuoren koulun oppilaiden arviot olivat positiivisempia matematiikan suoritusluottamuksessa, yrittämisessä PISA-kokeessa, sinnikkyudessa ja matematiikka-ahdistuksessa. Viimeisellä tarkoitetaan sitä, että koulun oppilailla keskimäärin on vähemmän matematiikkaan liittyviä ahdistavia tunteita verrattuna muihin OECD-maihin. Tämä on tärkeä indikaattori matematiikassa suoriutumisen kannalta, sillä opetus- ja kulttuuriministeriön [PISA22-raportin](#) (2023) mukaan kaikissa arviointiin osallistuneissa maissa matematiikka-ahdistus oli negatiivisesti yhteydessä matematiikan suoritustasoon. Raportin mukaan matematiikka-ahdistus oli yhteydessä opettajalta saatavaan tukeen: mitä enemmän opettaja antoi tukea oppilaalle, sitä vähemmän matematiikka-ahdistusta koettiin.

Kuvio 5. Kasavuoren koulun tulokset koskien matematiikan oppimisympäristöjä PISA22-arvioinnissa

*Oppilaiden vastauksista muodostettiin kansainvälisesti standardoituja indeksimuuttujia (keskiarvo = 0, keskihajonta = 1). Indeksit tulkitaan siten, että positiivisempi indeksimuuttujan arvo kuvaa myönteisempää asennoitumista ja positiivisempia kokemuksia (poikkeuksena matematiikka-ahdistus, jossa positiivisemmat arvot kuvaavat suurempaa ahdistusta).

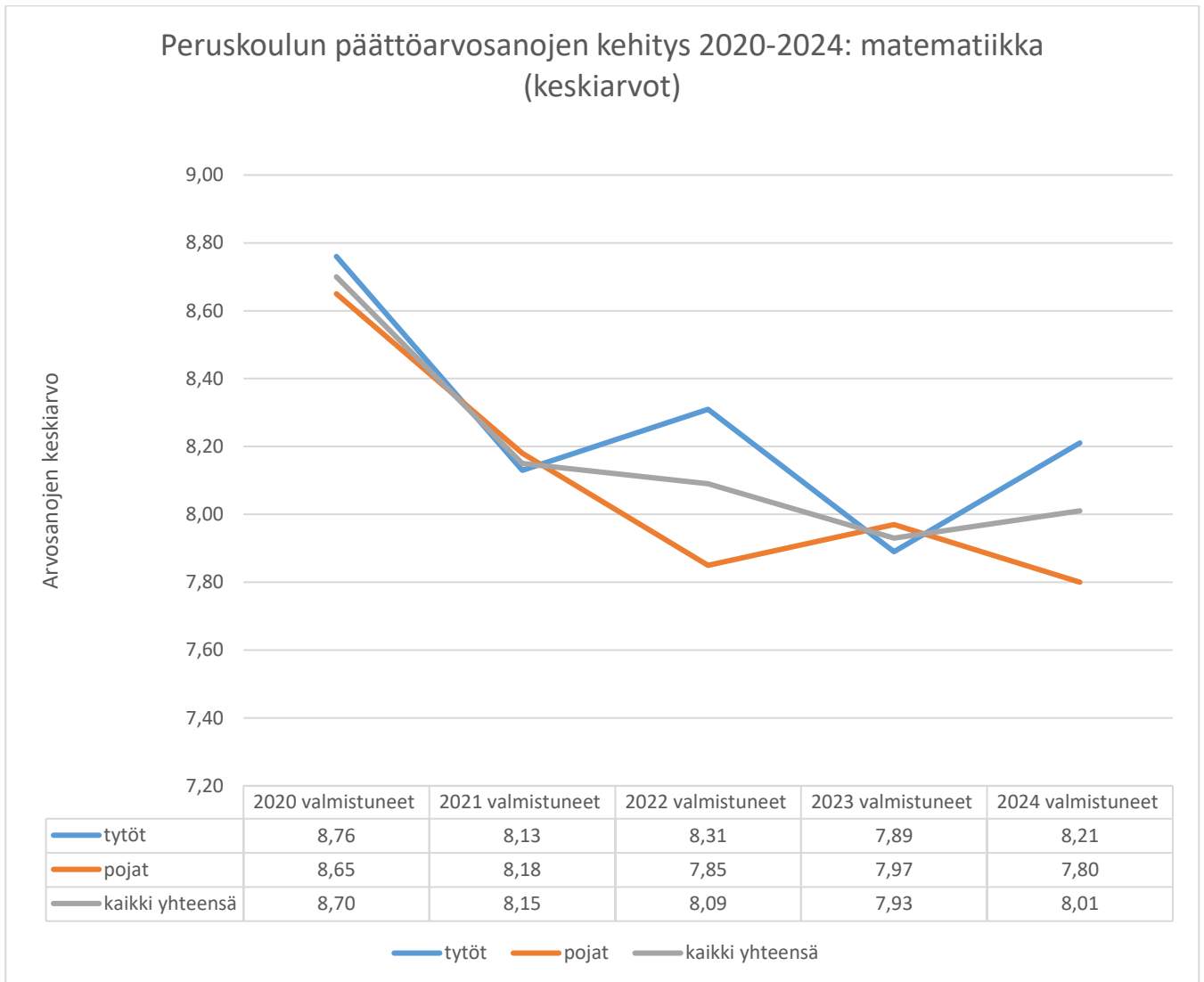
Oppilailta selvitettiin myös heidän kokemustaan työrauhasta: Kasavuoren koulun oppilaiden kokemus työrauhasta sai hieman heikommät arviot verrattuna Suomen keskiarvoon. Työrauhakysymyksissä selvitettiin myös digitaalisten laitteiden häiritsevyyttä matematiikan tunnilla. Kasavuoren koulussa vastanneista oppilaista 17 % ilmoitti digilaitteiden käytön häiritsevän keskittymistä kaikilla matematiikan tunneilla. Verrattuna koko Suomen keskiarvoon (41 %) ja OECD-maiden (31 %) keskiarvoon, häiriö koettiin vähäisemmäksi.

2.2.3 9. luokan päättöarvosanojen kehitys 2020–2024

PISA22-tulosten käsittelyn yhteydessä suomenkielinen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunta (SOVV 29.5.2024) esitti toiveen vertailla 9. luokan päättöarvosanoja kansallisiin Karvin arviointeihin ja kansainvälisiin PISA-tuloksiin matematiikassa ja äidinkieliessä. Vaikka tulosten numeerinen vertailu tai vertailun esittäminen graafisesti on haastavaa erilaisten arviointiasteikkojen vuoksi, tuloksista on havaittavissa samansuuntaisia trendejä. Huomionarvoista on, että poikien tulokset ovat heikentyneet suhteessa tyttöjen tuloksiin. Erityisesti äidinkielen ja lukutaidon osaamisessa tyttöjen ja poikien välinen ero on korostunut entisestään. PISA-arvioinnin mukaan kansallisella tasolla tyttöjen tulokset ylittävät keskimääräisen tason, kun taas poikien tulokset jäävät alle keskitason.

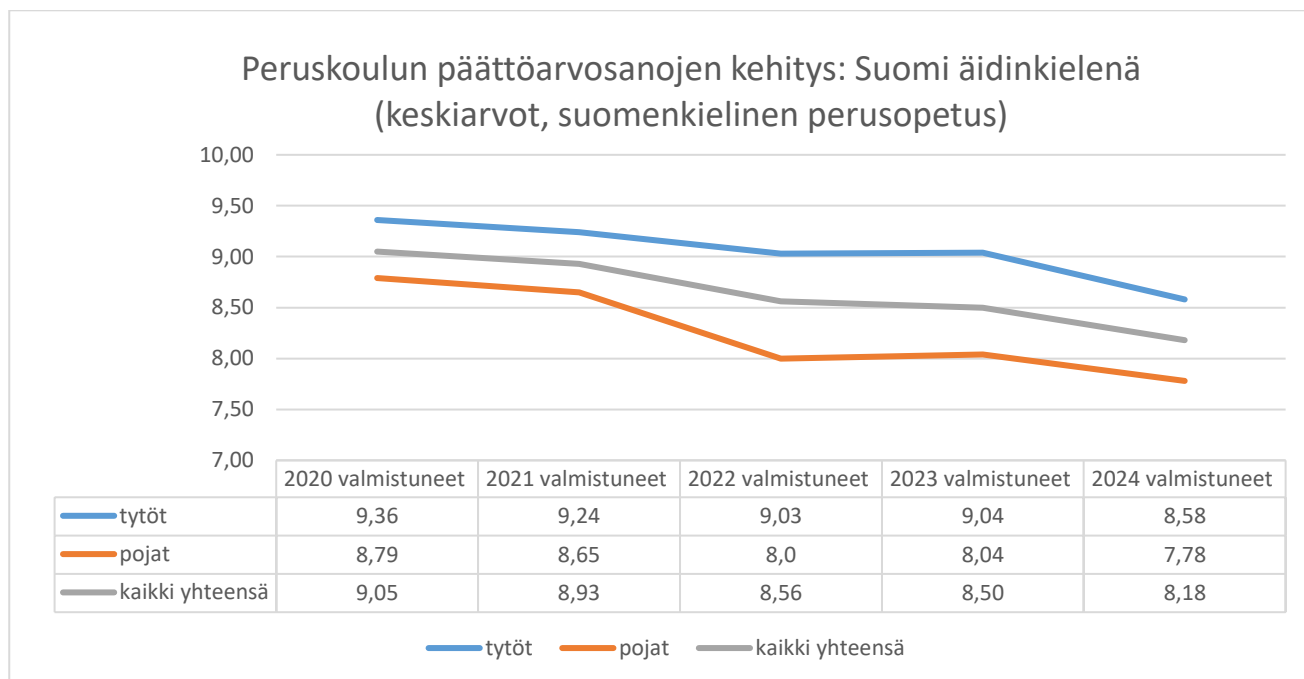
Seuraavassa kuviossa 6 on kuvattu suomenkielisen perusopetuksen 9. luokan päättöarvosanojen keskiarvon kehitystä vuosina 2020–2024. Tyttöjen matematiikan arvosanojen kehityksessä on havaittavissa vaihteleva trendi, jossa joka toinen vuosi arvosanat nousevat ja joka toinen vuosi laskevat, kuitenkin niin, että notkahduksen jälkeen ei ole noustu enää edellisen nousukauden tasolle. Tyttöjen matematiikan arvosanat ovat olleet yleisesti ottaen korkeammat kuin poikien koko tarkastelujakson ajan. Molempien sukupuolten arvosanoissa on ollut pieniä vaihteluita vuosien varrella. Vuonna 2024 sekä tyttöjen että poikien arvosanat ovat laskeneet verrattuna vuoteen 2020.

Kuvio 6. Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen päättöarvosanojen kehitys 2020–2024 matematiikassa; vertailuna tytöt, pojat ja kaikki yhteensä

Kuviosta 7 voidaan nähdä, että äidinkielen osalta tyttöjen arvosanat ovat olleet korkeammat kuin poikien koko tarkastelujakson ajan, ja ero on entisestään kasvanut vuonna 2024 (-0,8). Kuviosta on kiinnostavaa kuitenkin huomata, että arvosanojen kehitystrendi on ollut vuosien aikana samansuuntainen sekä tytöillä että pojilla; vuosina 2022–2023 arvosanat ovat pysyneet samalla tasolla, mutta vuonna 2024 arvosanat ovat laskeneet. Erityisesti tyttöjen päättöarvosanoissa on tapahtunut merkittävämpi notkahdus alaspäin vuosien 2023 ja 2024 välillä (-0,46).

Kuvio 7. Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen päättöarvosanojen kehitys 2020–2024 äidinkielenä; vertailuna tytöt, pojat ja kaikki yhteensä

2.2.4 FUNA-arviointi (Functional numeracy assessment)

FUNA-hankkeen tavoitteena on kehittää koulujen ja tutkijoiden käyttöön uusi laskutaitojen ja matematiikan oppimisen ja oppimisvaikeuksien sähköinen arviointiväline. FUNA tulee sanoista Functional numeracy assessment eli toiminnallisten laskutaitojen arviointi. Toiminnallisilla laskutaidoilla tarkoitetaan ymmärrystä ja kykyä käyttää perusmatemaattisia taitoja arjen eri tilanteissa.

Matematiikan oppiminen ei ole muista taidoista riippumaton tapahtuma. Siksi FUNA sisältää myös tehtäviä ja kyselyjä, joiden avulla voidaan selvittää matematiikan oppimista tukevia muita taitoja, tietoja, tunteita ja kokemuksia. FUNA-tehtävistössä on mukana erilaisia lukutaitojen arvioinnin testejä, kognitiivisten taitojen testejä sekä kyselylomakkeita, joilla selvitetään oppilaiden asenteita ja tunteita koulunkäyntiä sekä matematiikan ja lukemisen opiskelua kohtaan.

FUNA on tarkoitettu 3.–9. -luokkalaisten taitojen arviointiin sekä suomen että ruotsin kielillä. Kauniaisista arviointiin osallistui oppilaita kaikista peruskouluista. Tarkempaa tietoa FUNA-mittauksista löytyy osoitteesta <https://oppimisanalytiikka.fi/ville/funa>.

Kauniainen oli keväällä 2023 ensimmäistä kertaa mukana arvioinnissa osana KouluKunnossa -kehittämiprojektia. KouluKunnossa -projektin tavoitteena on kehittää tietojohdamisen malliin perustuen työkaluja koulupoissaolojen vähentämiseksi. Tietojohdamisen malli koostuu osoittavasta ja selittävästä tiedosta. Osoittavana tietona toimii oppilaiden läsnäoloprosentti. Se kertoo, kuinka paljon meillä on hyvin kouluun kiinnittyneitä oppilaita sekä oppilaita, joilla on riski ongelmallisille poissaoloille ja oppilaita, jotka tarvitsevat tukea kouluun kiinnittymiseen. Selittävää tietoa saadaan FUNA arvioinnista.

Seuraava taulukko osoittaa, että Kauniaisten peruskoululaisten tulokset ovat parantuneet kaikilla arvioitavilla osa-alueilla turvallisuutta lukuun ottamatta. (ks. taulukko 5)

Taulukko 5. Yhteenvedo Kauniaisten tulosten keskiarvioista eri osa-alueissa FUNA-arvioinnissa keväällä 2023 ja syksyllä 2024

	Matematiikka indeksi (MI)	Lukutaitoindeksi (LTI)	Koettu hyvinvointi (KH)	Turvallisuus (TU)	Kouluinto (KI)	Yhteisöllisyys (YH)	Läsnä olo %	Oppilaita (=n)
kevät 2023	5.35	5.18	71	86	57	68	91 %	1 487
syksy 2024	5.52	5.49	74	84	63	73	100 %	1 423

Selitteet yllä olevan taulukon lyhenteille ja arvoille:

MI = matematiikkaindeksi, LTI = lukutaitoindeksi (staniiniasteikko³ = 1–9)

KH = koettu hyvinvointi, TU = turvallisuus, KI = kouluinto, YH = yhteisöllisyys (asteikko 0–100)

2.2.5 Iltapäivätoiminnan arviointi

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan palveluntuottajana toiminut H & S International School Oy (HSIS Oy) on toteuttanut asiakastyytyväisyyden arvioinnin vuosittain joko keväällä tai syksyllä, välillä molempina. Iltapäivätoiminnan kunnallistamisen myötä sivistystoimi on toteuttanut asiakaskyselyt syksystä 2023 alkaen. Huoltajia ja lapsia on pyydetty arvioimaan syksyn 2023 aamu- ja iltapäivätoimintaa tammikuussa 2024. Syksyn 2023 tulokset on käsitelty tarkemmin valiokunnissa keväällä 2024 (SOVV 17.04.2024 § 23 ja SUUS 10.04.2024 § 18). Jatkossa palautekysely on tarkoitus toteuttaa puolivuositain: vuodenvaihteessa ja kevään lopussa.

Seuraavassa kooste kevään 2024 tuloksista:

Mäntymäen koulu (vastausprosentti 12,5 %, vastaajamäärä 10 hlö)

Lapsia oli keväällä toiminnassa noin 80. Matala vastausprosentti on syytä huomioida tuloksissa.

80 % vastaajista kokevat, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa järjestetään laadukasta ja monipuolista toimintaa, 20 % osittain samaa mieltä. 90 % ovat tyytyväisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan tiloihin, 10 % osittain samaa mieltä. Vastaajien lapsista 90 % liikkuu aamu- ja iltapäivätoiminnassa päivittäin. 80 % vastaajista kokevat, että yhteistyö henkilökunnan kanssa on sujuvaa, 20 % kokevat, että yhteistyö voisi olla parempaa. 60 % vastaajista ovat samaa mieltä siitä, että heidän palautteensa on otettu huomioon toiminnan järjestämisessä, 20 % osittain samaa mieltä ja 10 % ovat

³ FUNA:n osatestit on rakennettu niin, että niiden pistejakaumat muodostavat kellokäyrän, mikä on tavallista taitoa mittaavissa testeissä. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitasoisia lapsia on paljon ja ääripäiden lapsia eli joko todella taitavia tai todella heikkoja osajia on vähemmän. Lasten osaamisen/tulosten sijoittumista kellokäyrälle kuvataan erilaisten pisteysten avulla, ja tässä tapauksessa osatestien tulokset esitetään staniiniasteikolla 1–9 (engl. stanine eli standard nine), jolloin pisteiden keskiarvo on 5 ja keskihajonta 2.

eri mieltä. 50 % vastaajista ei kuitenkaan halua osallistua toiminnan kehittämiseen lainkaan. **Aamu- ja iltapäivätoiminta sai keskiarvon 9,2 kevään 2024 osalta.**

Granhultsskolan (vastausprosentti 11,6 %, vastaajamäärä 11 hlö)

Lapsia oli keväällä toiminnassa noin 95. Matala vastausprosentti on syytä huomioida tuloksissa.

64 % vastaajista kokevat, että aamu- ja iltapäivätoiminnassa järjestetään laadukasta ja monipuolista toimintaa. 27 % vastaajista oli osittain samaa mieltä ja loput osittain eri mieltä. 64 % ovat tyytyväisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan tiloihin, 36 % osittain tyytyväisiä. Vastaajien lapsista 91 % liikkuu aamu- ja iltapäivätoiminnassa päivittäin. 91 % vastaajista ovat erittäin tyytyväisiä yhteistyöhön henkilökunnan kanssa, 9 % osittain tyytyväisiä. 82 % vastaajista kokevat, että heidän palautteensa on otettu huomioon toiminnan järjestämisessä, 18 % ovat osittain samaa mieltä. 45 % vastaajista ei kuitenkaan halua osallistua toiminnan kehittämiseen lainkaan. **Aamu- ja iltapäivätoiminta sai keskiarvon 9,2 kevään 2024 osalta.**

2.3 Lukiokoulutuksen arviointi

2.3.1 Lukioiden tilastoja

Seuraavaan taulukkoon on koottu Kauniaisten molempien lukioiden keskeisiä tilastotietoja viime vuosilta.

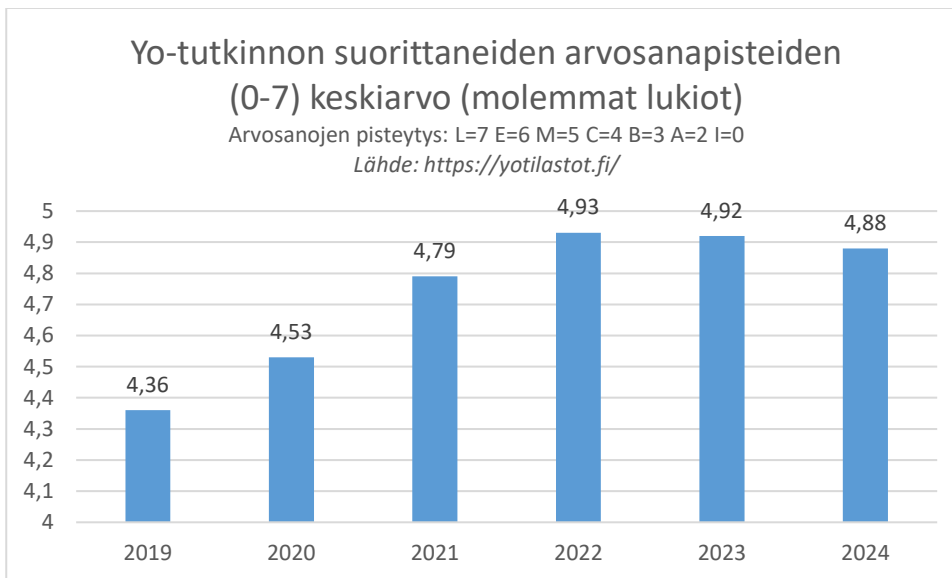
Taulukko 6. Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin tilastoja 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ensisijaiset hakijat (Kauniaisten lukio)	180 (joista 23 bisneslinja)	132 (joista 38 bisneslinja)	138 (joista 36 bisneslinja)	138 (joista 36 bisneslinja)	171	113 (joista 32 bisneslinja)
(Kauniaisten lukioon valitaan 134, joista 25 bisneslinjaan)						
Alin keskiarvo (Kauniaisten lukio)	8,58	8,67 (bisneslinja 8,54)	8,58 (bisneslinja 8,58)	8,5	8,5 (bisneslinja 8,72)	8,5 (bisneslinja 8,61)
Ensisijaiset hakijat (GGs)	153	121	125	126	177	150

(GGs:ään valitaan 97 opiskelijaa)						
Alin keskiarvo (GGs)	8,67	8,08	8,25	8,17	8,67	8,46

Kauniaisten kaupungin "isoksi" mittariksi strategiakauden (2023–2030) lopun tilanteeseen on asetettu, että pakollisten ylioppilaskokeiden tulosten keskiarvo on korkeampi kuin 4,5. Seuraavaan kuvioon on koottu molempien lukioiden osalta ylioppilastutkinnon suorittaneiden arvosanapisteiden keskiarvot keväältä 2019 kevääseen 2024 sisältäen kaikki suoritettut kokeet.

Kuvio 8. Kauniaisten molempien lukioiden ylioppilastutkinnon suorittaneiden arvosanapisteiden (0-7) keskiarvo 2019-2024

Nuorten (alle 25 v.) työttömyys oli ennätysellisen alhainen marraskuussa 2019, mutta koronapandemian seurauksena ennätysellisen korkea marraskuussa 2020. Marraskuussa 2021 nuorten työttömien lukumäärä oli lähes puolittunut edellisvuodesta Kauniaisissa. Sama laskeva kehityssuunta jatkui marraskuussa 2022, kun nuorten työttömien määrä edelleen puolittui. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen syyskuun 2024 työllisyyskatsauksen mukaan vuonna 2024 nuorten työttömien määrä on taas ollut nousussa koko Uusimaalla, ollen 23,8 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2023. (ks. taulukko 7)

Taulukko 7. Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja nuorten työllistyminen Kauniaisissa 2019–2024

Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja työllistyminen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Koulutuspaikka perusopetuksen jälkeen, % ikäluokasta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Alle 25 v. työttömien lukumäärä vuoden lopulla (ELY)	5	39	17	9	11	22
<i>Lähde: https://www.ely-keskus.fi/ely-uusimaa-tyollisyyskatsaukset</i>						(syyskuu 2024)

2.3.2 Pääkaupunkiseudun opiskelijakysely, lukion 2. luokkalaiset

Pääkaupunkiseudulla (Espoo, Kauniainen ja Vantaa) toteutettiin marraskuussa 2023 yhteinen lukioiden arviointi lukion 2. vuosiluokalle. Helsinki ei osallistunut kyselyyn vuonna 2023. Kyselyssä tarkasteltiin oppimista, koulu yhteisöä ja oppimisympäristöä sekä arviointia ja ohjausta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu vuoden 2023 tulosten lisäksi myös edellisvuosien 2020–2022 tulokset. Tulokset ovat keskiarvo molempien lukioiden, Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin, keskiarvotuloksista.

Asteikko: 4=täysin samaa mieltä, 3=osittain samaa mieltä, 2=osittain eri mieltä, 1=täysin eri mieltä.

Taulukko 8. PKS-lukiolaiskyselyn tulosten vertailu 2020–2023

Kauniaisten molempien lukioiden keskiarvo (pääkaupunkiseudun keskiarvo), asteikko 1–4

Teema	Väittämä	2020	2021	2022	2023	Kehityssuunta ⁴
1. Oma oppiminen	"Osaan käyttää itselleni sopivia opiskelutapoja."	3,3 (3,1)	3,3 (3,2)	3,3 (3,3)	3,3 (3,3)	
	"Tunnistan omat vahvuuteni opiskelijana."	N/A	3,2 (3,2)	3,2 (3,2)	3,3 (3,2)	
	"Osaan hyödyntää vahvuuksiani lukio-opinnoissani."	3,2 (3,0)	3,1 (3,0)	3,1 (3,1)	3,3 (3,4)	

⁴ *värikoodit: keltaisella neutraali kehitys (tulos pysynyt samana), vihreällä positiivinen kehitys (tulos parantunut) ja punaisella negatiivinen kehitys (tulos laskenut) verrattuna edellisvuoteen

	"Tiedän, miten voisin kehittyä opiskelijana."	3,0 (3,0)	3,0 (3,0)	3,2 (3,1)	3,2 (3,2)	
	"Olen asettanut tavoitteita lukio-opinnoilleni."	3,2 (3,2)	3,2 (3,2)	3,5 (3,4)	3,3 (3,3)	
	"Pystyn aikatauluttamaan omaa kouluarkeani sujuvasti."	2,7 (2,6)	2,7 (2,6)	2,9 (2,8)	3,0 (2,9)	
Teema	Väittämä	2020	2021	2022	2023	Kehityssuunta ⁵
2. Lukioyhteisö	"Lukiossani on hyvä yhteishenki."	N/A	3,1 (3,1)	3,2 (3,2)	3,1 (3,3)	
	"En ole yksinäinen lukiossani."	3,5 (3,4)	3,4 (3,4)	3,6 (3,5)	3,4 (3,2)	
	"Lukiossani järjestetään riittävästi yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia (esim. juhlat, liikunta- ja muut teemapäivät, retket)."	3,1 (2,9)	2,9 (2,9)	2,9 (3,1)	3,1 (3,4)	
	"Muut opiskelijat kohtelevat minua yhdenvertaisesti."	3,4 (3,5)	3,4 (3,5)	3,6 (3,6)	3,4 (3,5)	
	"Opettajat ja henkilökunta kohtelevat minua yhdenvertaisesti muihin opiskelijoihin nähden."	3,7 (3,6)	3,7 (3,6)	3,5 (3,6)	3,5 (3,2)	

⁵ *värikoodit: keltaisella neutraali kehitys (tulos pysynyt samana), vihreällä positiivinen kehitys (tulos parantunut) ja punaisella negatiivinen kehitys (tulos laskenut) verrattuna edellisvuoteen

	<p>"Lukiossani minua rohkaistaan ilmaisemaan omia mielipiteitäni."</p> <p>(yhdistetty aiempien vuosien väittämät "Muut opiskelijat rohkaisevat minua mielipiteiden ilmaisemiseen." ja "Opettajat ja henkilökunta rohkaisevat minua mielipiteiden ilmaisemiseen.")</p>	n/a	n/a	n/a	3,2 (3,1)	
	"Voin vaikuttaa halutessani lukion asioihin (esim. juhlat, ryhmäytyminen, lukuvuoden lomat ja työskentelyajat, kansainväliset projektit)."	N/A	3,1 (3,1)	3,4 (3,2)	3,1 (3,2)	
	"Pystyn vaikuttamaan asioihin opiskelijakunnan kautta."	N/A	3,1 (3,0)	3,2 (3,1)	3,2 (3,3)	
	"Lukiossani puututaan epäasialliseen käytökseen, kuten kiusaamiseen."	N/A	3,2 (3,2)	3,3 (3,3)	3,1 (3,6)	
	"Tunnen kuuluvani lukioyhteisöön sellaisena kuin olen."	N/A	N/A	3,4 (3,4)	3,4 (3,5)	

Teema	Väittäjä	2020	2021	2022	2023	Kehityssuunta ⁶
3. Opiskeluympäristö	"Mielestäni lukiossani opitaan tulevaisuuteni kannalta hyödyllisiä asioita."	3,3 (3,1)	3,3 (3,1)	3,2 (3,2)	3,3 (3,1)	
	"Lukiossani kannustetaan luovaan ajatteluun."	N/A	3,0 (3,1)	3,1 (3,2)	3,2 (3,1)	
	"Oppimiseen käytetään lukiossani monipuolisia työtapoja."	N/A	3,0 (3,0)	3,0 (3,1)	3,1 (3,2)	
	"Opetus lukiossani on innostavaa."	3,1 (2,9)	3,0 (2,9)	3,0 (2,9)	3,1 (3,0)	
	"Yhteydet työelämään (yritysvierailut, luennoitsijavieraat jne.) ovat osa lukion toimintaa."	N/A	3,3 (3,0)	3,4 (3,1)	3,2 (3,5)	
	"Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on osa lukion toimintaa (esim. vierailijat (myös verkon kautta), korkeakoulujen materiaalit, esitykset, projektit, webinaarit, vierailut, luennot, tapahtumat, kurssit)."	N/A	3,2 (3,0)	3,1 (3,1)	3,1 (3,1)	
	"Lukiossani on mahdollista osallistua kansainväliseen toimintaan (esim. kansainväliset	N/A	3,5 (3,3)	3,7 (3,5)	3,5 (3,2)	

⁶ *värikoodit: keltaisella neutraali kehitys (tulos pysynyt samana), vihreällä positiivinen kehitys (tulos parantunut) ja punaisella negatiivinen kehitys (tulos laskenut) verrattuna edellisvuoteen

	vierailut, vaihdot ja yhteistyöprojektit – myös verkossa, kansainväliset vieraat sekä yhteistyö kansainvälisten tahojen kanssa Suomessa).”					
	”Lukiossani toimitaan kestäväen kehityksen arvojen mukaisesti.”	3,4 (3,3)	3,3 (3,2)	3,3 (3,3)	3,2 (2,9)	
	”Lukiossani on hyvät tilat opiskelua varten.”	N/A	2,9 (3,0)	3,0 (3,1)	2,9 (3,5)	
	”Opetus on järjestetty sopivan kokoisissa ryhmissä.”	3,30 (3,08)	3,2 (3,2)	3,3 (3,3)	3,3 (3,3)	
	”Lukiorakennus on viihtyisä.”	3,1 (3,1)	2,9 (3,1)	2,8 (3,0)	2,9 (3,5)	
	”Opetuksessa käytetään ymmärrettävää kieltä ja sanavalintoja.”	N/A	3,53 (3,50)	3,49 (3,50)	3,5 (3,2)	
Teema	Väittämä	2020	2021	2022	2023	Kehityssuunta ⁷
4. Ohjaus, oppimisen tuki ja arviointi	”Olen saanut riittävästi henkilökohtaista ohjausta lukio-opintoihin (keskustelut, Wilma-viestit, verkko-ohjaus yms.).”	3,2 (3,0)	3,3 (3,3)	3,3 (3,3)		
	”Saun opiskelutaitoihini riittävästi tukea ryhmänohjauksesta.”	N/A	3,1 (3,1)	3,1 (3,1)	3,4 (3,4)	

⁷ *värikoodit: keltaisella neutraali kehitys (tulos pysynyt samana), vihreällä positiivinen kehitys (tulos parantunut) ja punaisella negatiivinen kehitys (tulos laskenut) verrattuna edellisvuoteen

"Saan riittävästi tietoa jatko-opintomahdollisuuksista (esim. opinto-ohjaajalta, aineenopettajilta, alumnipäivissä ja jatko-opintotilaisuuksissa)."	N/A	3,0 (2,8)	3,2 (3,1)	3,2 (3,4)	
"Opintojaksojen arviointiperusteet ovat selkeät."	3,4 (3,2)	3,3 (3,2)	3,3 (3,3)	3,3 (3,4)	
"Lukiossani opiskelijat ja opettajat keskustelevat yhdessä arviointiperusteista kurssien aluksi."	3,41 (3,32)	3,34 (3,34)	3,32 (3,39)	3,4 (3,2)	
"Voin vaikuttaa kursseilla käytettäviin työ- ja arviointitapoihin."	N/A	2,7 (2,8)	2,8 (2,9)	3,0 (3,1)	
"Opintojaksojen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön (ei pelkästään esim. loppukokeeseen)."	3,2 (3,0)	3,1 (3,0)	3,1 (3,1)	3,1 (3,1)	

Vuoden 2023 kyselyssä kartoitettiin myös opiskelijoiden kokemuksia saamastaan oppimisen tuesta lukiossa (suluissa osuudet vastaajista):

- "En tarvitse tukea" (63 %).
- "Tiedän, miten tai keneltä voin pyytää tukea opiskeluuni" (32 %).
- "Tiedän, että voin saada myös aineenopettajalta tukea oppimiseeni" (29 %).
- "Saan tukea ja olen saanut sitä riittävästi" (28 %).
- "Minulla on riittävästi tietoa siitä, miten lukiossani tarjottava tuki voisi auttaa minua" (28 %).
- "Aineenopettajat huomioivat tukitarpeeni oppitunneilla" (10 %).
- "Tarvitsen tukea, mutta en ole pyytänyt sitä eikä sitä ole tarjottu" (8 %).
- "Minulla on ollut tukitarpeita peruskoulussa (erityinen tai tehostettu tuki)" (6 %).

- ”Tarvitsen tukea ja olen pyytänyt sitä, mutta sitä ei ole annettu” (5 %).
- ”Saan tukea, mutta se ei ole riittävä” (4 %).

Vuoden 2023 PKS-kyselyssä kartoitettiin jälleen lukiolaisten kokemuksia epäasiallisesta käytöksestä kuluneen lukuvuoden aikana (vastaajamäärä 154 opiskelijaa), *suluissa on kuvattu edellisen arviointikerran tulokset vuodelta 2022:*

- 83 % ei ole kokenut kertaakaan (83 %)
- 10 % on kokenut muutaman kerran (13 %)
- 5 % on kokenut noin kerran kuukaudessa (3 %)
- 0 % on kokenut noin kerran viikossa (0 %)
- 1 % on kokenut useammin kuin kerran viikossa (1 %)

Koonti avoimista kysymyksistä ja vastauksista (molemmat lukiot)

”Mikä on mielestäsi erityisen hyvin lukiossasi?”

- Opettajat (23 mainintaa)
- Yhteishenki (18 mainintaa)
- Ruoka (8 mainintaa)
- Kaverit/sosiaaliset suhteet (7 mainintaa)
- Opiskelumahdollisuudet ml. kurssivalikoima, tunnit, lisäohjelmat (6 mainintaa)
- Koulun ilmapiiri ja ympäristö (6 mainintaa)
- Tapahtumat/juhlat (3 mainintaa)

”Mitä asioita lukiossasi tulisi mielestäsi parantaa?”

- Tilat ja viihtyvyys (19 mainintaa): Sisätilat, koulurakennuksen kunto, ilmanlaatu, sekä enemmän paikkoja opiskeluun ja oleskeluun mainitaan useaan otteeseen. Monet kokevat, että koulun tilat voisivat olla viihtyisämpiä ja toimivampia.
- Ruoka (10 mainintaa): Kouluruokaan liittyviä parannusehdotuksia on runsaasti, kuten ruoan riittävyys ja laatu.
- Yhteishenki (6 mainintaa): Yhteishenkeä ja ryhmäytymistä voisi joidenkin opiskelijoiden mielestä kehittää.
- Tapahtumat ja yhteisöllisyys (5 mainintaa): Enemmän tapahtumia ja toimintaa, jotka parantavat yhteisöllisyyttä, koetaan tarpeellisiksi.
- Ilmanlaatu (5 mainintaa): Sisäilman laatu ja ilmanvaihto mainitaan toistuvasti parannettavina asioina.
- Parkkipaikat (2 mainintaa): Parkkipaikkojen riittävyys nostetaan esiin ongelmana.
- Opetuksen tukitoimet (2 mainintaa): Paremmat mahdollisuudet saada yksilöllistä apua ja pienentää ryhmäkokoja, jotta oppiminen olisi tehokkaampaa.

2.4 Hyvinvoinnin seuranta

Oppimistulosten seurannan ja numeerisen arvioinnin lisäksi on erityisen tärkeää panostaa laadulliseen arviointiin, jossa tietoa kerätään lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä, sosioemotionaalisisista taidoista ja kehityksestä sekä tuen tarpeesta. Laadullisen arvioinnin kautta voidaan saada arvokasta tietoa oppimiseen ja oppimisvalmiuksiin yhteydessä olevista tekijöistä, kuten motivaatiosta, asenteista, kouluun kiinnittymisestä, perhe- ja kouluympäristöstä sekä muista yksilöllisistä taustatekijöistä.

Tässä osiossa kuvataan alkuun keskeisiä tuloksia peruskoululaisten Move! -liikuntatutkimuksesta, sitten THL:n kouluterveyskyselystä ja lopuksi Karvin kiusaamisen ehkäisyyn liittyvästä arvioinnista.

2.4.1 Move! -liikuntamittaus

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen liikkumiseen ja fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move-järjestelmässä mitataan taitoja, joita koululainen tarvitsee arjessa:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus).
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot).
- havaintomotorisia taitoja.

Move-järjestelmä on monipuolinen pedagoginen työkalu oppilaiden toimintakyvyn kehittämiseksi peruskouluissa. Mittausten avulla oppilaiden kanssa pohditaan, miten omaa fyysistä toimintakykyä voidaan ylläpitää ja kehittää. Move-mittaukset eivät ole oppilaan liikunnan arvosanan arviointiperuste. Jyväskylän yliopiston kehittämällä mittauksilla kerätään terveystarkastuksiin liittyvää tietoa. Toimintarajoitteisten oppilaiden osalta mittauksia toteutetaan sovelletusti.

Move-järjestelmässä oppilaan fyysistä toimintakykyä mitataan seuraavissa lajeissa:

- **20 metrin viivajuoksu** (kestävyys ja liikkumistaidot)
- **Vauhditon 5-loikka** (alaraajojen voima, nopeus, dynaaminen tasapaino ja liikkumistaidot)
- **Heitto-kiinniottoyhdistelmä** (käsittelytaidot, havaintomotoriset taidot ja ylävartalon voima)
- **Ylävartalon kohotus** (keskivartalon voima ja lihaskestävyys)
- **Etunojapunnerrus** (yläraajojen voima)
- **Kehon liikkuvuus** (normaali anatominen liikkuvuus):
 - o Kyykistys (lantion alueen ja alaraajojen liikkuvuus)
 - o Alaselän ojennus täysistunnassa (alaselän ja lonkan alueen nivelien liikelaajuus)

- Oikean ja vasemman olkapään liikkuvuus (yläraajojen ja hartian alueen liikkuvuus).

Vuoden 2023 tulokset

Mittaus toteutettiin syksyllä 2023. Kauniaisten alakouluista mittaukseen osallistui 147 oppilasta ja yläkouluista 203 oppilasta, eli kaiken kaikkiaan 350 oppilasta.

Kauniaisten tulokset ovat olleet vuodesta toiseen kansallisella tasolla varsin hyvät. Vertailtaessa tuloksia aiempiin vuosiin on syytä muistaa, että tutkimus tehdään joka vuosi eri oppilasryhmän kanssa, jossa on eritasoisia yksilöitä erilaisista lähtökohdista. Tutkimus on kuitenkin hyvä mittari kuvastamaan ikäluokkien fyysisen toimintakyvyn kehityssuuntaa sekä tuomaan esiin kehityskohteita ja mahdollisia tulevaisuuden kansanterveydellisiä haasteita. Pieniäkin toimintakyvyn muutoksia on syytä tarkkailla, kun kyseessä on hyvin kattava väestötason mittaus.

Alla olevassa taulukossa kuvataan yhteenvetoa Kauniaisten tuloksista eri osa-alueittain. Taulukossa kuvataan myös muutos edellisvuoteen 2022 verrattuna (negatiivinen muutos punaisella, positiivinen vihreällä).

Taulukko 9. Kauniaisten Move! -tulosten yhteenveto, syksy 2023

Tulosten yhteenveto: Kauniainen Sammandrag över resultatet: Grankulla

OSIO AVSNITT	5. luokka / 5. klass		8. luokka / 8. klass	
	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor
20 metrin viivajuoksu (mediaani, min:sek)				
20 meters skyttellöpfung (median, min:sek)	06:00	04:12	07:22	05:21
Muutos / Förändring (2022—2023)	+00:26	-00:14	+00:00	+00:00
Vauhditon 5-loikka (mediaani, metriä)				
5-steg utan ansats (median, meter)	8.26	7.80	9.65	9.10
Muutos / Förändring (2022—2023)	+0	-0.2	-0.15	+0
Heitto-kiinnittöyhdistelmä (mediaani, krt)				
Kast med lyra (median, antal)	14	11	16	16
Muutos / Förändring (2022—2023)	-1	-2	-1	-1
Ylävartalon kohotus (mediaani, krt)				
Höjning av överkroppen (median, antal)	45	45	46	45
Muutos / Förändring (2022—2023)	+0	-0.5	-4	+2
Etunojapunnerrus (mediaani, krt)				
Armpress (median, antal)	20	27	23.5	28
Muutos / Förändring (2022—2023)	+1	+0	-3.5	-2.5
Liikkuvuus, yhteensä (keskiarvo %, kyllä)				
Kroppens rörlighet totalt (medelvärde %, ja)	77.5	91.4	90.9	95.1
Muutos / Förändring (2022—2023)	-1.2	+1.9	+0.5	+1

Vuoden 2023 tulosten mukaan 5.-luokkalaisten poikien tulokset ovat parantuneet tai pysyneet samana edellisvuoteen nähden kaikissa muissa osioissa paitsi heitto-kiinniottoyhdistelmässä ja liikkuvuudessa. 5.-luokan poikien tulokset liikkuvuudessa ovat merkittävästi tyttöjä ja 8.-luokan oppilaita heikkommat. Merkittävää positiivista kehitystä on tapahtunut 20 metrin viivajuoksussa, jossa arvioidaan kestävyyttä ja liikkumistaitoja. Oppilas juoksee edestakaisin 20 metrin matkaa kiihtyvässä ääninauhan mukaisessa tahdissa. Tulos on kokonaisaika, jonka oppilas jaksaa juosta annetussa tahdissa. 5.-luokkalaisten tyttöjen tuloksissa on tapahtunut positiivista kehitystä liikkuvuudessa. Punnerrustulos on pysynyt samalla, korkealla tasolla. Tulokset ovat heikentyneet 20 metrin viivajuoksussa, vauhdittomassa 5-loikassa, heitto-kiinniottoyhdistelmässä sekä ylävartalon kohotuksessa.

8.-luokkalaisten poikien tulokset ovat parantuneet liikkuvuudessa. Muut tulokset ovat pysyneet joko samalla tasolla tai heikentyneet. 8. luokan tyttöjen tulokset ovat kehittyneet tai pysyneet samalla tasolla muutoin, mutta heitto-kiinniottoyhdistelmässä ja punnerruksessa on tapahtunut notkahdusta alaspäin.

Taulukko 10. Kauniaisten oppilaiden fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2023

Luokka / Klass	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
5. luokka/5. klass	18.5 %	23 %	21.1 %
8. luokka/8. klass	27.3 %	13.7 %	21.1 %
molemmat luokat/båda klasserna	23.9 %	18.4 %	21.1 %

Yllä olevasta fyysisen toimintakyvyn kokonaistulosten⁸ taulukosta selviää, että lähes neljäsosalla Kauniaisten 5. luokan tytöistä ja lähes 30 prosentilla 8. luokan pojista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Edellisvuoteen nähden 5. luokan poikien tilanne on parantunut ja tyttöjen puolestaan heikentynyt, kun taas 8. luokan tilanne on päinvastainen: tyttöjen tulos on entisestään parantunut ja poikien heikentynyt. 5.-luokkalaisten tyttöjen ja poikien yhteenlaskettu tulos on 20 prosenttia, eli joka viidennellä tulos on mahdollisesti huolestuttavalla tasolla. Sekä 5. että 8. luokan tytöistä ja pojista noin 21 prosentilla fyysinen toimintakyky on huolestuttavalla tasolla. Verrattuna koko Suomen huolestuttaviin tuloksiin (ks. taulukko 11) Kauniaisten tulokset ovat varsin hyvällä tasolla.

⁸ Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Lisätietoa fyysisen toimintakyvyn summaindikaattorista: <https://www.sotkanet.fi> (indikaattorit 5477 ja 5478).

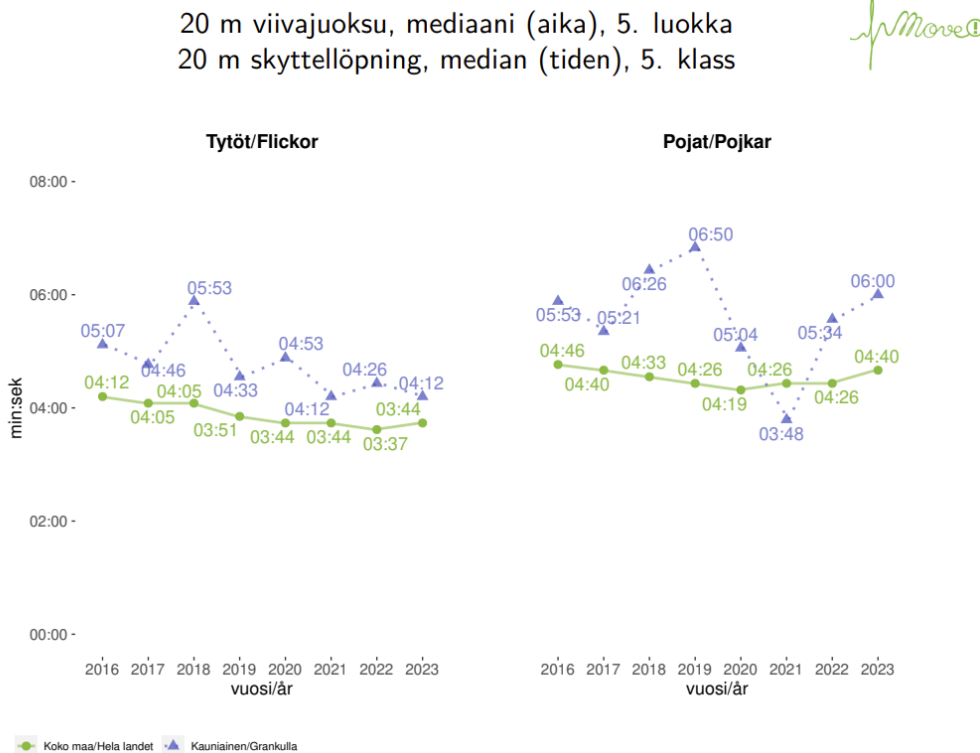
Taulukko 11. Koko Suomen fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2023

Luokka / Klass	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
5. luokka/5. klass	37.1 %	36.8 %	37 %
8. luokka/8. klass	38 %	42.3 %	40.1 %
molemmat luokat/båda klasserna	37.5 %	39.4 %	38.4 %

Seuraavaksi käydään vielä tarkemmin läpi keskeisiä mittaustuloksia kestävyyskunnan, lihaskunnan ja liikkuvuuden osalta.

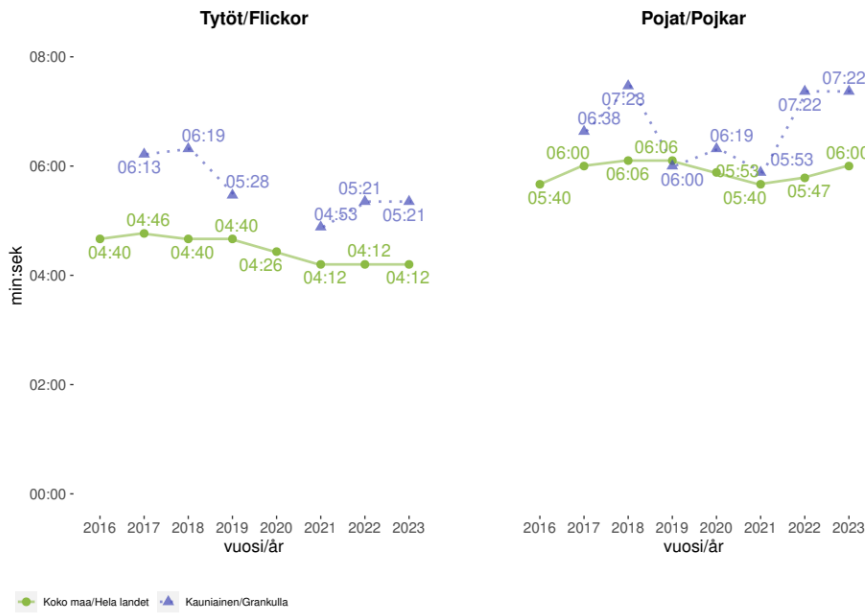
Viivajuoksu on kansainvälisesti eniten käytetty mittausmenetelmä, jolla arvioidaan lasten ja nuorten kestävyyskuntoa. **Kestävyyskunto** vaikuttaa terveyteen ja toimintakykyyn, ja siksi sen mittaaminen on arvokasta. Edellisvuoteen verrattuna Kauniaisten 5.-luokkalaisten poikien viivajuoksun tulos on parantunut merkittävästi ja on selkeästi kansallista tasoa korkeampi. 5. luokan tyttöjen tulos on hieman heikentynyt, ollen kuitenkin yhä kansallista tasoa korkeampi. Sekä 8.-luokkalaisten poikien että tyttöjen tulos viivajuoksussa on pysynyt samalla tasolla kuin edellisvuonna ja on kansalliseen tasoon nähden korkea. (ks. kuviot 9 ja 10)

Kuvio 9. Kestävyyskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 10. Kestävyyshuolto: 20 m viivajuoksu mediaani (aika), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

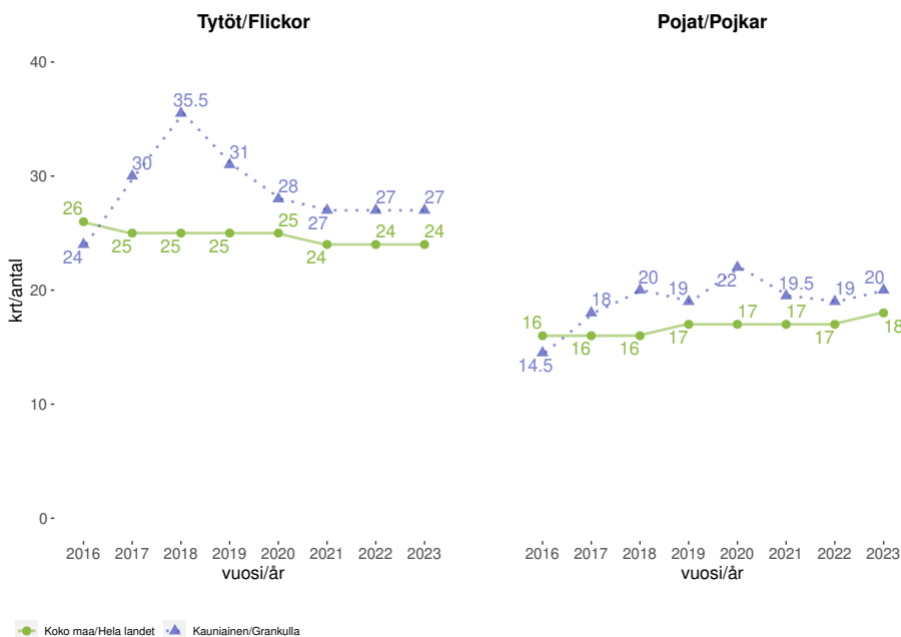
20 m viivajuoksu, mediaani (aika), 8. luokka
20 m skyttellöppning, median (tiden), 8. klass

Move-tutkimuksessa **lihaskuntoa** mitataan etunojapunnerruksen ja ylävartalon kohotuksen tuloksilla. Edellisvuoteen nähden Kauniaisten 5.-luokkalaisten poikien ja tyttöjen etunojapunnerruksen tulos on säilynyt samalla tasolla, kansallista tasoa hieman korkeammalla. Sekä 8. luokan tyttöjen että poikien punnerrustulos on hieman laskenut. (ks. kuvat 11 ja 12)

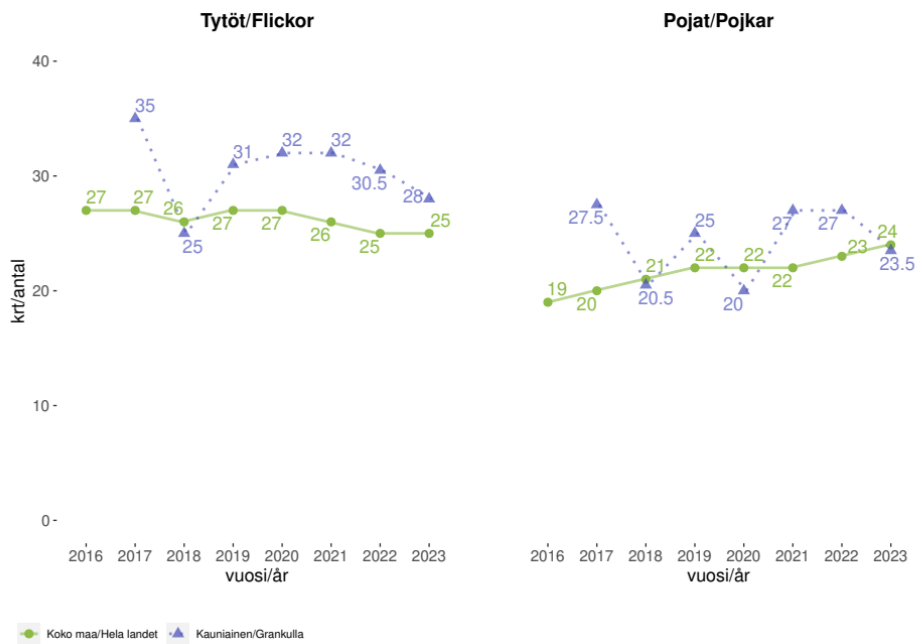
Kuvio 11. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka
Armpress, median (antal), 5. klass

Kuvio 12. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

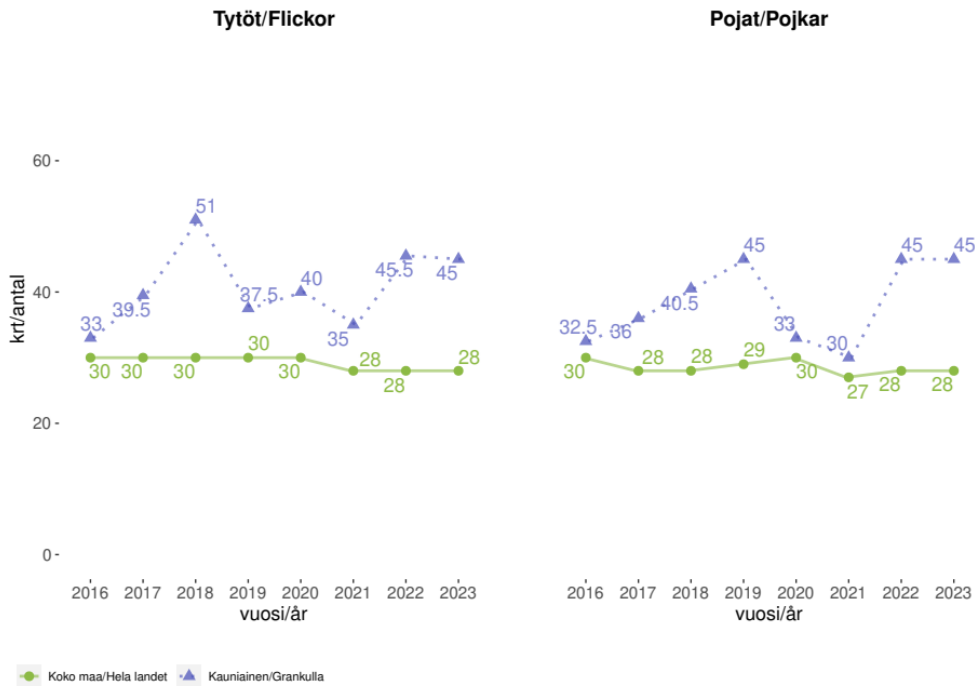
Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka
 Armpress, median (antal), 8. klass

Ylävartalon kohotuksen tulokset, joilla arvioidaan keskivartalon voimaa, ovat sekä 5.-luokkalaisilla pojilla että tytöillä pysyneet samalla tasolla edellisvuoteen nähden. 8.-luokkalaisten tyttöjen tulokset ovat hieman parantuneet, ollen selkeästi kansallista tasoa korkeammalla. Pojilla puolestaan tuloksissa on tapahtunut pientä notkahdusta alaspäin, mutta tulokset ovat edelleen kansallista tasoa korkeammat. (ks. kuviot 13 ja 14)

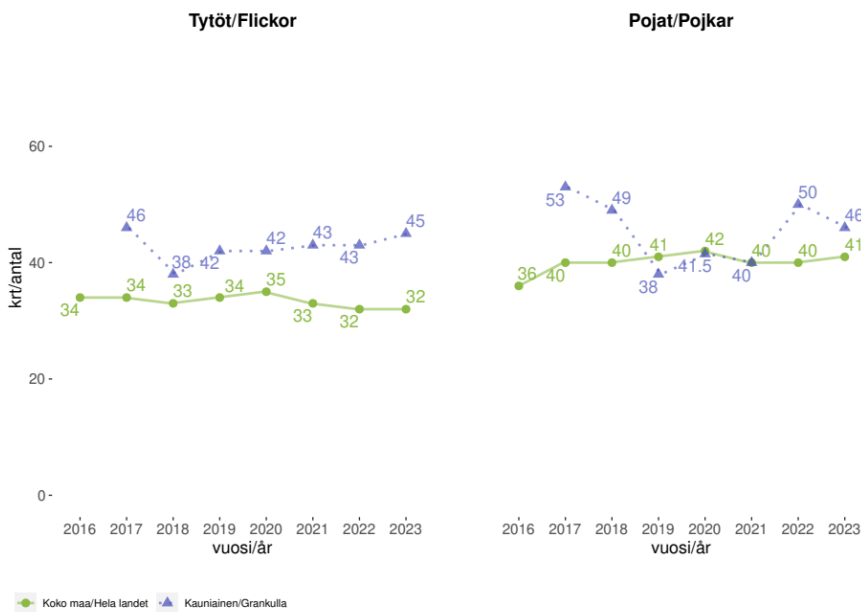
Kuvio 13. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka
Höjning av överkroppen, median (antal), 5. klass

Kuvio 14. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

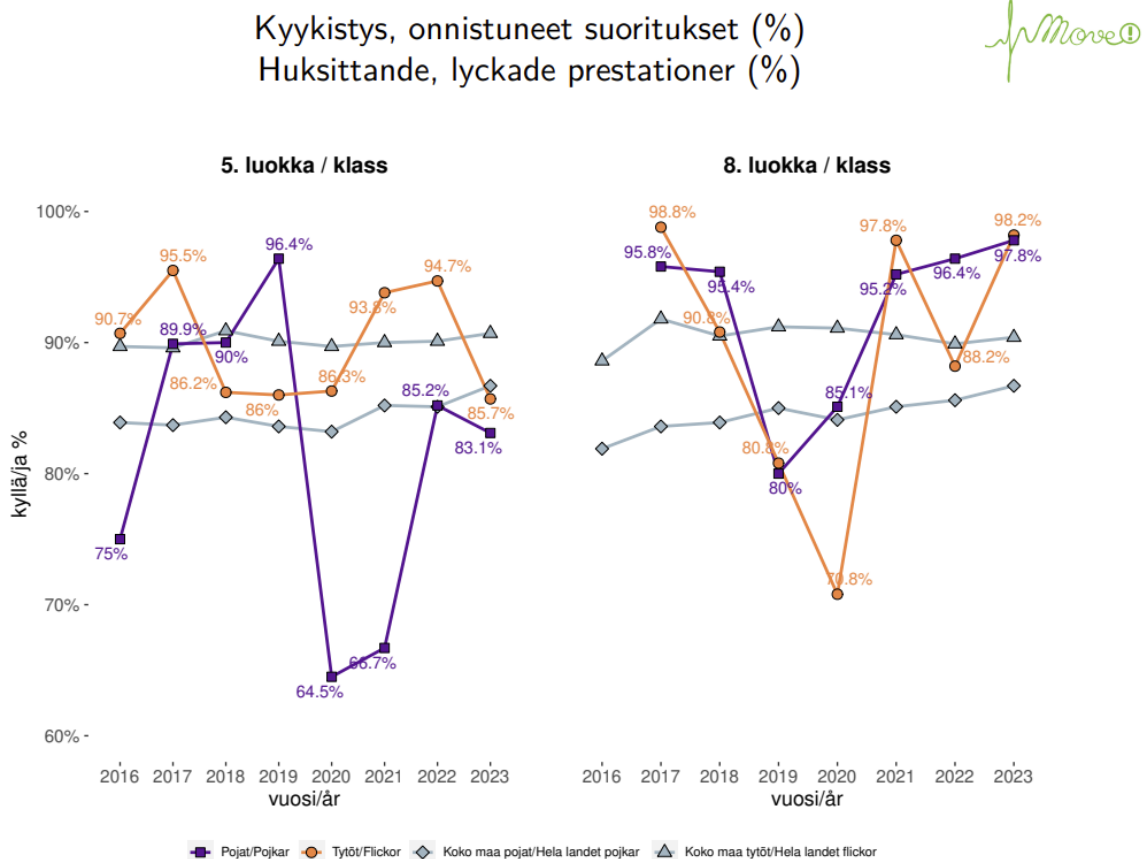
Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka
Höjning av överkroppen, median (antal), 8. klass

Liikkuvuus on oleellinen tekijä toimintakyvyn säilymisessä. Move-arvioinnissa mitataan normaalia kehon liikkuvuutta kolmen eri asennon kautta, joista yksi tärkeimmistä on kyykkyasento. Kyykistystuloksen prosenttiluku kertoo osuuden, kuinka moni nuorista on onnistunut pääsemään

kyykkyyn. Kauniaisten tulosten perusteella noin 17 prosentilla 5. luokan tutkimukseen osallistuneista pojista ja noin 14 prosentilla tytöistä kyykkyliike ei onnistu. Poikien tulokset liikkuvuudessa ovat tyypillisesti olleet kansallisesti tyttöjä heikommalla; vuoden 2023 tuloksissa ero sukupuolten välillä on kaventunut muutama prosenttiin. On kuitenkin huomionarvoista, että Kauniaisten 5. luokan tyttöjen kyykistystulos on sekä tyttöjen että poikien koko maan tulosta heikempi. Sen sijaan Kauniaisten 8.-luokkalaisten tulokset sekä tyttöjen että poikien osalta ovat huipputasolla kansalliseen tasoon nähden. (ks. kuvio 15)

Kuvio 15. Liikkuvuus: Kyykistys, 5. ja 8. luokka (violetilla ja oranssilla Kauniaisten tulokset, harmaalla koko maan tulokset)

Syksyn 2023 valtakunnallisessa Move!-tiedonkeruussa raportoitiin yhteensä yli 111 000 oppilaan mittaustulokset. Move!-mittausten perusteella 5.- ja 8.-luokkalaisten fyysisen toimintakyvyn lasku on tasaantunut ja jopa osin kääntynyt nousuun valtakunnallisesti. Pojista yhä harvemmalla oli alhainen fyysinen toimintakyky, ja poikien kestävyyskunto sekä liikkuvuus ovat parantuneet. Tyttöjen tulokset ovat pysyneet ennallaan tai hieman parantuneet viime vuodesta. Edelleen kuitenkin 5.- ja 8.-luokan oppilaista reilulla 38 %:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

Fyysisen toimintakyvyn alueelliset erot ovat edelleen merkittäviä 5.- ja 8.-luokkalaisten osalta. Tiheimmin asutuilla kaupunkiseuduilla toimintakyky on selkeästi parempi kuin harvaan asutuilla alueilla. Länsi-Uudenmaan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Suomen hyvinvointialueilla sekä

Helsingin kaupungissa fyysisen toimintakyvyn kokonaistulokset olivat valtakunnallisia tuloksia parempia. Keski-Pohjanmaan, Lapin, Kymenlaakson, Satakunnan ja Kainuun hyvinvointialueiden tulokset olivat valtakunnallisia tuloksia heikompia.

Kauniaisten ja muiden kuntien Move! -raportit ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa: https://a3s.fi/move2022_kuntaraportit/index.html

Hyvinvointialueittain tulosraportit ovat luettavissa osoitteessa: https://a3s.fi/move_hyvinvointialueraportit/index.html

2.4.2 Kouluterveyskysely

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) järjestämä kansallinen Kouluterveyskysely tuottaa monipuolista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaamisesta.

Kouluterveyskysely toteutettiin sähköisesti Kauniaisten ala- ja yläkouluissa sekä lukioissa keväällä 2023. Valtakunnalliset kouluterveyskyselyn tulokset julkaistiin 21.9.2023 ja Kauniaisten oma raportti kyselyn tuloksista valmistui 31.10.2023.

Kouluterveyskyselyyn vastasi Kauniaisissa 889 koululaista ja opiskelijaa ja kattavuus oli alakoulussa 83 %, yläkoulussa 73 % ja lukiossa 68 %.

Kauniaisten lasten ja nuorten vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset esiteltiin yksityiskohtaisesti opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnille loppuvuodesta 2023:

SOVV 22.11.2023 § 80:

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023423-3>

SUUS 29.11.2023 § 70:

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023385-3>

Kauniaislaiset lapset ja nuoret voivat kansallisella tasolla hyvin ja he kokevat olevansa tärkeä osa perhettä ja koulu yhteisöä. Kauniaisissa löytyy myös nuorille mielekästä tekemistä ja harrastaminen on muihin kuntiin verrattuna aktiivista. Erityisesti poikien osalta hyvä keskusteluyhteys vanhempiin on parantunut ja on vertailukuntiin verrattuna reilusti suurempaa. Edelliseen mittaukseen verrattuna moni huolta aiheuttanut asia on kääntynyt parempaan suuntaan. Nikotiinituotteiden ja päihteiden käyttö on vähentynyt edellisiin tuloksiin verrattuna, vaikka ovatkin edelleen suurempia kuin vertailukunnissa. Päihteidenkäyttöön liittyen erityistä huolta aiheuttavat myönteinen päihdekulttuuri sekä perhepiiristä saatavat päihteet alaikäisille.

Uutena huolenaiheena nousee alakouluikäisten yksinäisyyden kokemukset, mielialaan liittyvät ongelmat sekä vähintään tunnin päivässä liikkuvien suomenkielisten alakouluikäisten tyttöjen määrän väheneminen jo neljättä vuotta peräkkäin. Lisäksi netinkäytön haasteet ja kontrollonin vaikeus ovat vertailukuntia yleisempää suomenkielisessä koulussa ja vielä erityisesti tytöillä.

Alakoululaisten kokema seksuaalinen viestintä on kaksinkertaistunut samaan aikaan, kun seksuaalinen häirintä vanhemmissa ikäryhmissä on vähentynyt. Fyysisen väkivallan uhka on suurempaa suomenkielisissä kouluissa. Monet ilmiöt erottuvat kieliryhmittäin.

Osallisuus kouluasioiden suunnitteluun alakoulussa on kuitenkin muita kuntia selvästi vähäisempi, erityisesti ruotsinkielisessä koulussa. Kuitenkin erityisesti ruotsinkielisessä alakoulussa koettiin, että heillä on mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista. Kauniaisissa muita kuntia suhteellisesti suurempi osuus koki, että opettajat ovat usein kiinnostuneita siitä, mitä heille kuuluu.

2.4.3 Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi toteutti kiusaamisen vastaisten menetelmien arvioinnin vuosina 2021–2023. Tulokset tulivat vuoden 2023 lopulla. Arviointi oli osa opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelmaa kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi. Arviointi kohdistui perusopetuksessa käytössä oleviin kiusaamisen vastaisiin menetelmiin ja sen tarkoituksena oli tuottaa tietoa erilaisten menetelmien käytettävyydestä, juurrutettavuudesta ja tuloksellisuudesta. Arvioinnista tehty raportti on luettavissa osoitteessa:

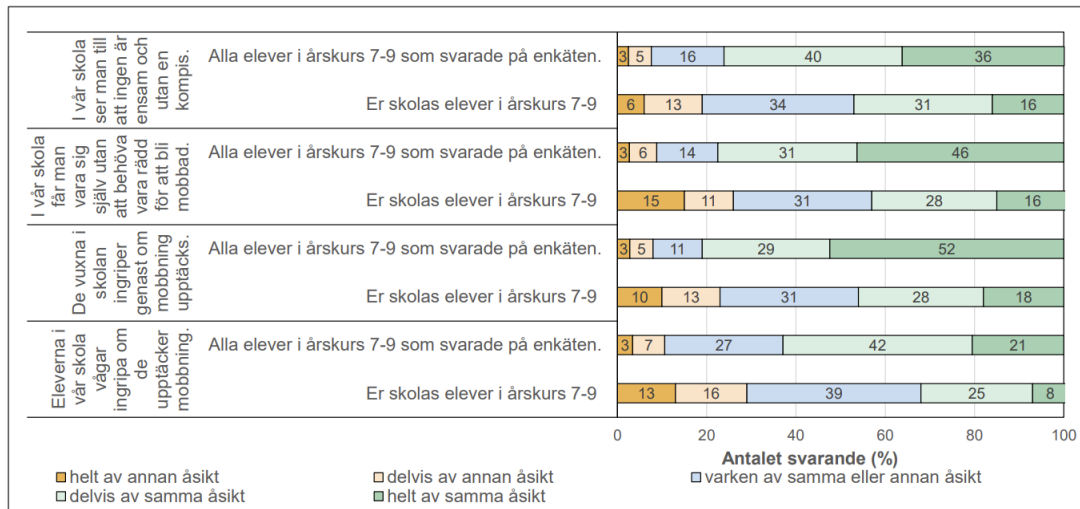
https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1123.pdf

Kaikkiaan Suomen kouluista kyselyyn osallistui 6 409 oppilasta luokilta 7–9. Kauniaisista arviointiin osallistui Hagelstamska skolanin 151 oppilasta luokilta 7–9 vastaamalla kyselyyn. Oppilaskyselyllä kerättiin oppilaiden näkemyksiä koulun yleisestä kiusaamisen vastaisesta toiminnasta.

Kuvassa 3 on kuvattu kaikkiin kyselyyn osallistuneiden oppilaiden ja Hagelstamska skolanin oppilaiden näkemyksiä koulun kiusaamisen vastaisesta työstä neljän väittämän kautta:

- 1) *Koulussamme varmistetaan, että kukaan ei ole yksin eikä ilman ystävää.*
 - 16 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 36 %).
 - 6 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %).
- 2) *Koulussamme saa olla oma itsensä ilman pelkoa joutua kiusatuksi.*
 - 16 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 46 %).
 - 15 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %).
- 3) *Koulumme aikuiset puuttuvat heti, jos kiusaamista havaitaan.*
 - 18 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 52 %).
 - 10 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %)
- 4) *Koulumme oppilaat uskaltavat puuttua, jos havaitsevat kiusaamista.*
 - 8 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 21 %).
 - 13 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %)

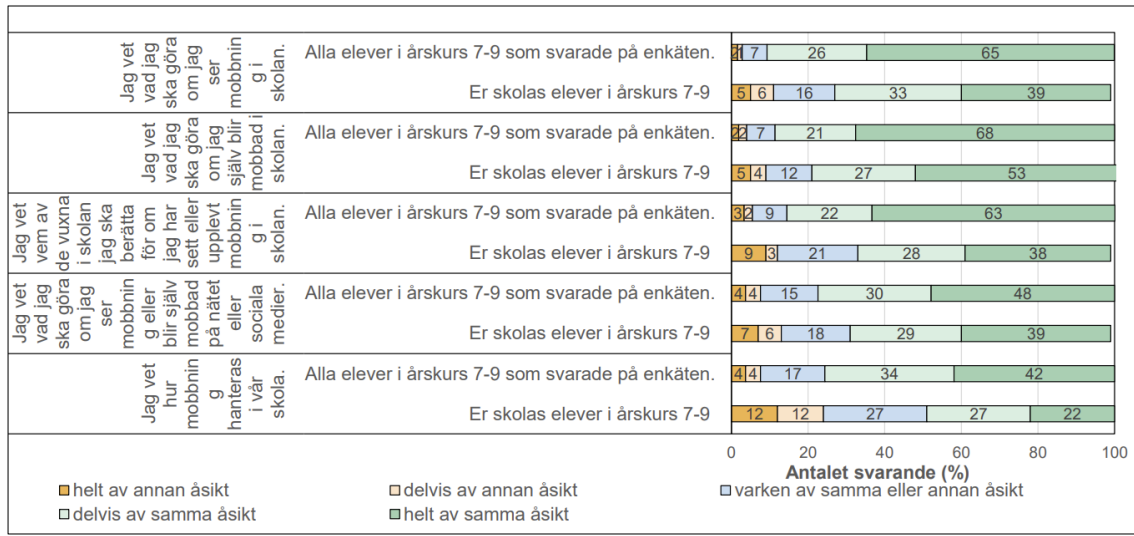
Elevernas syn på skolans arbete mot mobbing

Kuvassa 4 on esitetty viiden väittämän kautta oppilaiden tietämystä siitä, mitä tulee tehdä kiusaamistilanteessa:

- 1) *Tiedän, mitä minun tulee tehdä, jos näen kiusaamista koulussa.*
 - 39 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 65 %).
 - 5 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 2 %).
- 2) *Tiedän, mitä minun tulee tehdä, jos tulen itse kiusatuksi koulussa.*
 - 53 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 68 %).
 - 5 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 2 %).
- 3) *Tiedän, keille koulun aikuisille minun tulee kertoa, jos olen nähnyt tai kokenut kiusaamista koulussa.*
 - 38 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 63 %).
 - 9 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %).
- 4) *Tiedän, mitä minun tulee tehdä, jos näen kiusaamista tai tulen itse kiusatuksi netissä tai sosiaalisessa mediassa.*
 - 39 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 48 %).
 - 7 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 4 %).
- 5) *Tiedän, miten kiusaamista käsitellään koulussamme.*
 - 22 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 42 %).
 - 12 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 4 %).

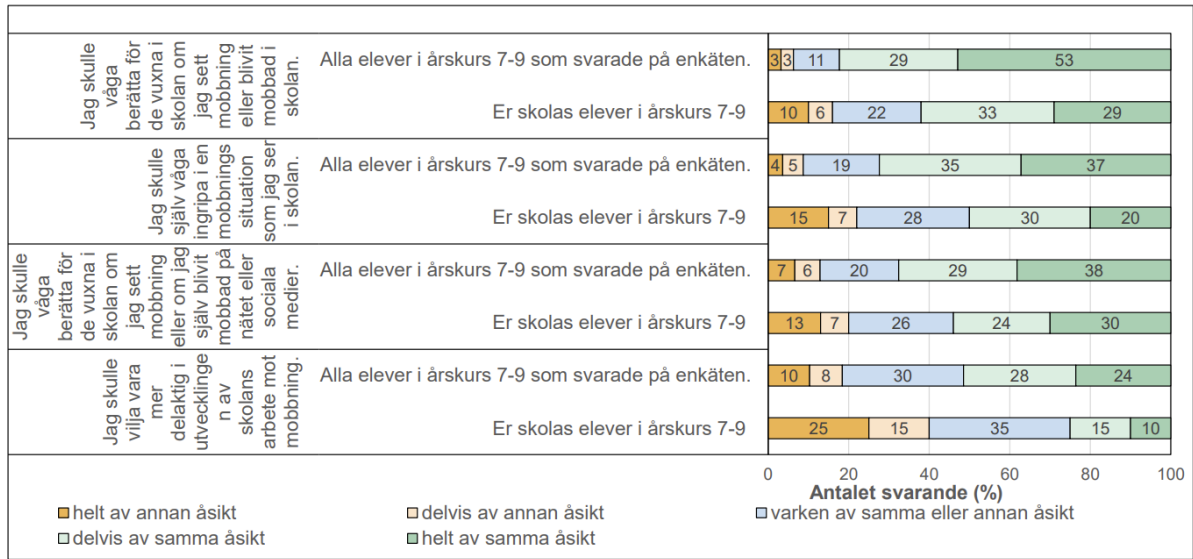
Elevernas vetskap om vad man ska göra i en mobbningsituation

Kuvassa 5 on osoitettu neljän väittämän kautta oppilaiden omaa käyttäytymistä kiusaamistilanteissa:

- 1) *Uskaltaisin kertoa koulun aikuisille, jos näen kiusaamista tai tulen kiusatuksi koulussa.*
 - 29 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 53 %).
 - 10 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 3 %).
- 2) *Uskaltaisin itse puuttua kiusaamistilanteeseen, jonka näen koulussa.*
 - 20 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 37 %).
 - 15 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 4 %).
- 3) *Uskaltaisin kertoa koulun aikuisille, jos näkisin kiusaamista tai tulisin itse kiusatuksi netissä tai sosiaalisessa mediassa.*
 - 30 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 38 %).
 - 13 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 7 %).
- 4) *Haluaisin osallistua enemmän koulun kiusaamisen vastaisen työn kehittämiseen.*
 - 10 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin samaa mieltä (koko maan vastaajien osuus 24 %).
 - 25 % koulun vastaajista oli väittämästä täysin eri mieltä (koko maan vastaajien osuus 10 %).

Elevernas eget uppförande i mobbnings-situationer

Yhteenvetona todettakoon, että tulokset viittaavat siihen, että Hagelstamska skolanin oppilaat saattavat olla hieman varovaisempia kertomaan aikuisille kiusaamisesta tai puuttumaan siihen verrattuna maan keskiarvoon. Lisäksi halukkuus osallistua kiusaamisen vastaiseen työhön on koulussa jonkin verran vähäisempää. Tulokset viittaavat myös siihen, että Hagelstamska skolanin oppilaat kokevat koulun kiusaamisen vastaiset toimet hieman heikompina verrattuna koko maan oppilaisiin. Myös tunne siitä, että voisi olla oma itsensä ilman pelkoa kiusatuksi joutumisesta, on koulussa jonkin verran alhaisemmalla tasolla.

Nämä luvut tarjoavat arvokasta tietoa siitä, mihin kiusaamisen vastaisessa työssä kannattaa erityisesti keskittyä ja miten sitä voidaan edelleen kehittää Kauniaisten kouluissa.

2.5 Digitalisaation seuranta

Sivistystoimessa toimitaan aktiivisesti digitalisaation kehittämiseksi kaikissa yksiköissä. Kehitystyö on jatkuvaa ja pohjaa kaupungin strategiaan ja digitalisaatio-ohjelmaan. Kaupungin strategiassa on toimenpiteenä digiosaamisen varmistaminen koko väestössä, mitä seurataan digikursseille osallistujien määrän kautta (ks. taulukko 12). Granin DigiLabin toiminta on yksi keskeinen väylä kyseisen toimenpiteen edistämiseksi.

Taulukko 12. ”Digikursseille” osallistujien määrä (2023⁹ ja 2024¹⁰)

	2023	2024
Digikerhot (alakoulu)	50	80
Kesäkurssit (alakoulu)	50	25
Koululaisvierailijat	410	620
Päiväkoti-ikäiset	20	20
Avoimet ovet (kaikenikäiset)	30	60
Luennot (seniori-ikäisiä)	130	20

DigiLab on monipuolinen oppimisympäristö oppilaiden, opettajien, nuorisotoimen ja muiden kuntalaisten käyttöön. Täällä sukupolvet ja eri kieliryhmät kokoontuvat samoin ehdoin. Päiväkodit ja koululuokat käyvät DigiLabissa päivisin ja iltaisin järjestetään erilaisia työpajoja ja koulutuksia muille kuntalaisille mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan. DigiLabilla käytössä olevia teknologioita ovat esimerkiksi 3D-tulostus ja -mallinnus, virtuaalitodellisuuslasit, tarra- ja suurkuvatulostin, robotiikka, älytekstiilit sekä Micro:bit ja muu pienelektroniikka.

2.5.1 Oppika

Opetuksessa digitalisaation tasoa ja osaamista seurataan Oppika kyselyllä, jotka on suunnattu perusopetuksen 2., 5. ja 8. luokan oppilaille ja lukion 1. vuoden opiskelijoille. Tuloksia hyödynnetään opetuksen digitalisaation kehitystyössä. Oppika-tuloksia vuodelta 2021 ei kirjattu, koska kyseinen järjestelmä poistui teknisistä syistä käytöstä marraskuussa 2021 ja Kauniaisten kyselyt oli ajoitettu tehtäväksi vasta tämän jälkeen. Oppika -tulosten seuranta jatkettiin loppuvuodesta 2022.

Kauniaisten 2.-luokkalaisten kyselyn tuloksista nousi esiin, että oppilailla on jo varsin hyvät digitaidot ja laitteiden tuntemus. Suurin osa oppilaista tunnistaa yleiset laitteet kuten kuulokkeet, hiiren ja tabletin, mutta muistitikku oli vaikeampi tunnistaa. Laitteiden käyttötaidot vaihtelevat: lähes puolet osaa kirjautua koulun tietokoneelle ilman apua. YouTube ja WhatsApp ovat suosituimpia sovelluksia, ja vaikka useimpien sovellusten, kuten Instagramin ja Snapchatin ikäraja on 13, osa oppilaista käyttää niitä. Ohjelmien, kuten Wordin ja PowerPointin käyttö on yleistä, ja valokuvien ottaminen ja muokkaaminen sekä videon kuvaaminen ovat oppilaille arkipäivää. Kotona 78 % on sovitut laitesäännöt, 8 % on kokenut nettikiusaamista. Tiedonhaku tapahtuu eniten hakukoneiden kautta, ja 23 % oppilaista osaa käyttää vaihtoehtoisia hakusanoja.

Kysely 5.-luokkalaisten osoitti kiinnostavia tietoja oppilaiden digitaalisista taidoista ja tottumuksista. Karttasovellusten käyttö on yleistä: noin 40 % oppilaista tarkistaa sijainteja niiden avulla, ja 30 % hyödyntää niitä vieraillessaan uusissa paikoissa. Yhteistyötä ja verkostoitumista tukee se, että 58 % oppilaista on osallistunut yhteisen asiakirjan laatimiseen verkossa useita kertoja, ja lähes jokainen, 99,97 %, käyttää sosiaalisen median palveluita. Nettikiusaamisen aihe on noussut keskusteluihin koulussa 74 % oppilaista kanssa. Ohjelmointia harjoitellaan aktiivisesti myös koulun ulkopuolella: lähes 90 % oppilaista on opetellut sitä omatoimisesti. Tietolähteiden

⁹ Tiedot OVK 2023

¹⁰ Kalenterivuoden 2024 kävijämäärät. Loppuvuoden määrät on arvioitu varausten perusteella.

käytössä oppikirjat ja Wikipedia ovat suosituimpia: 24 % oppilaista hakee tietoa projekteihinsa oppikirjoista ja 22 % Wikipediasta. Lisäksi suuri osa, 85 %, merkitsee käyttämänsä lähteet koulutehtäviin.

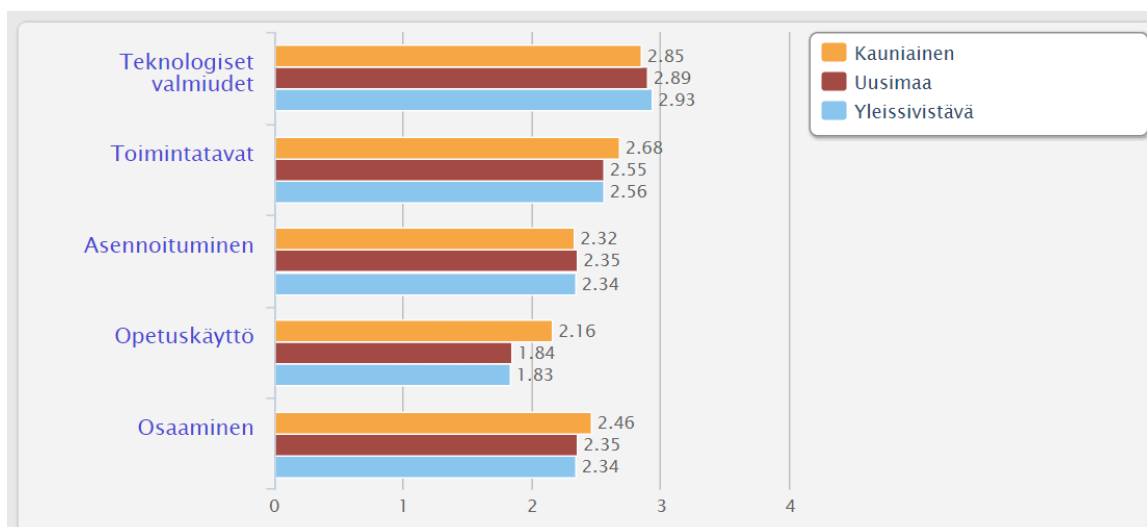
8.-luokkalaisten kyselyn tuloksista kävi ilmi, että oppilaat ovat varsin digiosaavia. Karttasovelluksia käyttää lähes 40 % sijaintien tarkistamiseen ja lähes 25 % uusien paikkojen tutkimiseen. Yhteistyössä verkkopalvelut, kuten Google Drive ja Office365, ovat suosittuja, sillä yli 80 % oppilaista on kirjoittanut yhteisiä asiakirjoja verkossa useita kertoja. Lähes kaikki oppilaat (99,97 %) käyttävät sosiaalista mediaa. Noin 11 % on kokenut nettikiusaamista useasti. Ohjelmointia on opeteltu laajalti myös koulun ulkopuolella: lähes 85 % oppilaista on harjoitellut sitä itsenäisesti. Tiedonhankinnassa oppikirjat ja Wikipedia ovat tärkeimmät lähteet, ja noin 85 % oppilaista kertoo merkitsevänsä lähteensä koulutehtävissä.

Myös lukion 1. vuoden opiskelijat vastasivat kyselyyn. Lukiolaisten tieto- ja viestintätekniiikan taidoissa näkyy sekä vahvuuksia että kehittämiskohteita. Tiedostojen hallinnassa 37 % hyödyntää pilvipalveluita, mutta järjestelmällisyys vaihtelee. Yhteistyö sujuu hyvin, sillä 78 % on työskennellyt verkkodokumenteissa reaaliaikaisesti, ja videopuheluita on käyttänyt yli puolet. Suosituin sosiaalinen media on WhatsApp (40 %). Tietosuojaikäytännöt otetaan pääosin vakavasti – lähes 94 % lukee käyttöehdot uusissa palveluissa. 10 % vastanneista on kokenut nettikiusaamista. Tiedonhankinta on usein Wikipedian ja hakukoneiden varassa, mutta noin kolmasosa tarkistaa lähteiden luotettavuuden.

2.5.2 Opeka

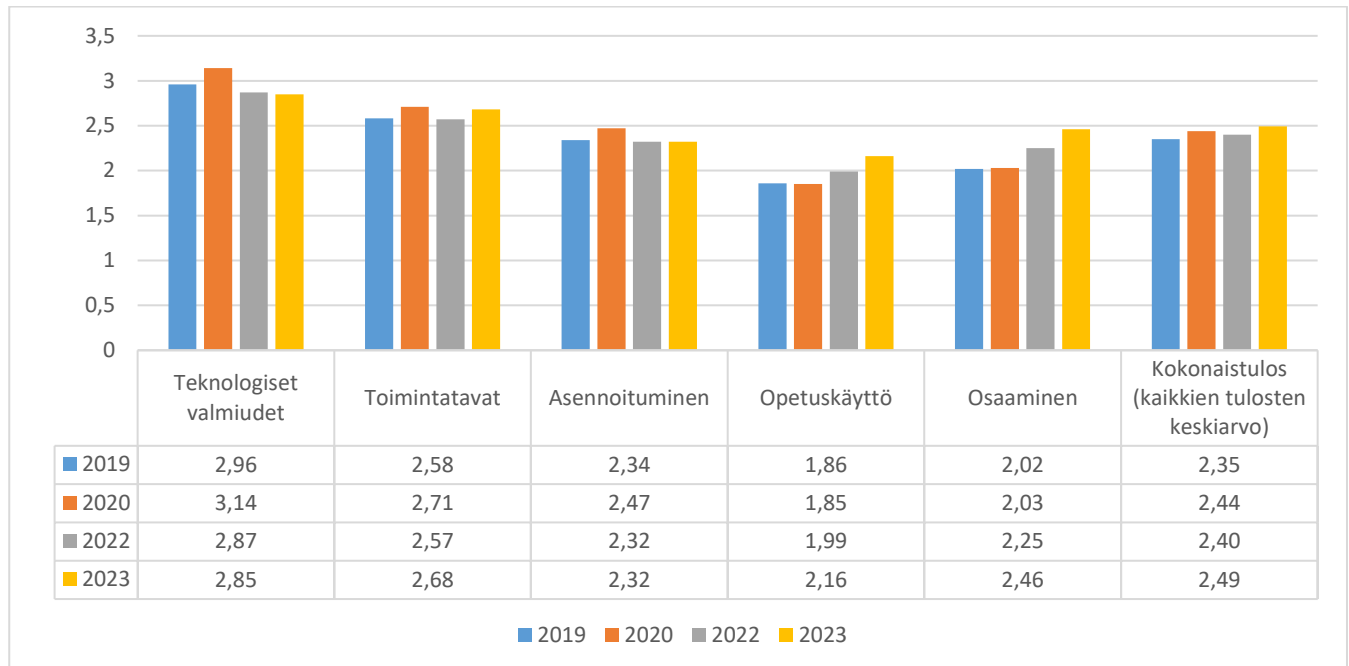
Vastaavasti opettajien digiosaamista ja tieto- ja viestintätekniiikan taitoja seurataan Opeka-kyselyllä. Kauniainisten tulokset vastaavat pääosin muun Suomen tasoa. Tulokset ovat selkeästi paremmat opetuskäytön osa-alueella, jonka kysymykset liittyvät tieto- ja viestintäteknologian käyttöön opetuksessa, ja hieman paremmat toimintatavoissa ja osaamisessa. Muuta maata hieman heikommat tulokset ovat teknologisissa valmiuksissa ja asennoitumisessa digitaalisiin oppimisympäristöihin.

Taulukko 13. Henkilöstön Opeka-kyselyn tulokset 2023, vertailu Kauniainen, Uusimaa ja muu Suomi (=yleissivistävä), asteikko 0-4

Taulukkoon 14 on koottu Kauniaisten opettajien tulosten kehitystä vuosilta 2019, 2020, 2022 ja 2023. Kokonaistulos on pysynyt pitkälti samalla tasolla vuosien välillä. Positiivista on, että arvio omasta osaamisesta on vuosi vuodelta vahvistunut. On huomionarvoista, että arviot omista teknologisista valmiuksista ovat laskeneet sitten vuoden 2020, jolloin se oli huippulukemissaan. Kenties vuonna 2020 monien opettajien käsitys omista valmiuksistaan vahvistui entisestään koronatilanteen myötä toteutetun etäopetuksen aikana, jolloin heidän teknologiset taitonsa joutuivat todelliseen koetukseen.

Taulukko 14. Opettajien digiosaaminen ja tieto- ja viestintätekniikan käyttö: Kauniaisten kehitys 2019, 2020, 2022 ja 2023 (Opeka-kysely), asteikko 0–4

3 Lopuksi

Edeltävässä arviointiraportissa nostettiin esiin useita tärkeitä teemoja, kuten oppimis- ja hyvinvointihaasteet, kiusaamisen, syrjinnän, häirinnän ja väkivallan ehkäisy, lasten ja nuorten liikunnan edistäminen, perustaitojen vahvistaminen ja oppimistulosten parantaminen sekä S2-oppilaiden osaamistaso. Nämä teemat ovat edelleen ajankohtaisia ja vaativat seuranta- ja kehittämistä.

Nykyinen hallitusohjelma "Vahva ja välittävä Suomi" korostaa samoja huolenaiheita ja asettaa tavoitteita varhaiskasvatuksen laadun parantamiselle, suomalaisten oppimistulosten ja koulutustason nostamiselle, perustaitojen vahvistamiselle sekä kaiken ikäisten suomalaisten liikunnan lisäämiselle.

3.1 Keskeiset kehittämisteemat ja toimenpiteet

Seuraavaksi tarkastellaan kolmea keskeistä teemaa, jotka kiteyttävät arviointivuoden 2023–2024 merkittävimmät huolenaiheet ja tavoitteet. Teemat pohjautuvat sekä arviointituloksiin että havaintoihin koulumaailmaan kytkeytyvistä keskusteluista lukuvuonna 2023–2024.

3.1.1 Perustaitojen vahvistaminen ja oppimistulosten parantaminen

Oppimistulosten lasku sekä perusosaamisen, kuten lukutaidon ja laskutaidon, heikentyminen ovat olleet kasvava huolenaihe useiden vuosien ajan. Kasavuoren koulun PISA 2022 -tulosten perusteella on ilmeistä, että lukutaidon ja matemaattisten taitojen tukemiseen on tärkeää panostaa tulevina vuosina. Perusopetuksessa otetaan syksyllä 2025 käyttöön uusi tuntijako, jossa lisätään vuosiviikkotunteja äidinkielessä ja matematiikassa. Tämä uudistus vastaa havaittuun tarpeeseen vahvistaa oppilaiden perustaitoja.

Sukupuolten väliset erot ja kohdennettu tuki

Vuoden 2022 PISA-tutkimus toi esiin myös sukupuolten välisiä eroja oppimistuloksissa: Kasavuoren koulussa tyttöjen matematiikan ja lukutaidon tulokset olivat erinomaisia, mutta poikien tulokset jäivät näissä aineissa sekä koulun tyttöjen että poikien kansallisen keskiarvon alapuolelle. Tämä korostaa tarvetta vahvistaa erityisesti poikien perusosaamista ja kaventaa sukupuolten välisiä osaamiseroja.

Opetushallituksen vuonna 2019 julkaisema raportti ”*Poikien oppimishaasteet ja ratkaisut vuoteen 2025*”¹¹ tarjoaa laajan näkökulman poikien oppimisen tukemiseen. Raportissa esitetään 12 toimenpide-ehdotusta, kuten perheiden hyvinvointipalvelujen kehittäminen, lukutaidon tukeminen, sukupuolittuneiden käytäntöjen murtaminen, sosiaalisten ja elämäntaitojen vahvistaminen koulussa ja harrastuksissa sekä ohjauspalveluiden parantaminen oppilaiden koko elämänkaaren ajan.

Koulun keskeisiin toimenpiteisiin oppimistulosten parantamiseksi kuuluu lukutaidon kehityksen systemaattinen seuranta sukupuolittain eri luokka-asteilla sekä kohdennetun tuen tarjoaminen heti haasteiden ilmetessä. Tämä auttaa varmistamaan, että lukutaito kehittyy riittävästi muiden aineiden opiskelun pohjaksi. Myös oppilaiden erilaiset lähtökohdat on tärkeää huomioida heti koulun aloitusvaiheessa; esimerkiksi mahdollisuus joustavaan koulunaloitukseen voi tukea erityisesti loppuvuodesta syntyneiden poikien oppimisvalmiuksia.

Koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa on keskeistä huomioida oppimiseen vaikuttavat tekijät, kuten sukupuoleen liittyvät asenteet, sosioekonominen tausta ja erilaiset oppimishaasteet. Opetusmenetelmiä tulisi kehittää yksilöllisten tarpeiden mukaisesti, sillä oppilaiden motivaatio ja oppimiskyky voivat vaihdella suuresti. Esimerkiksi pelilliset ja aktiiviset elementit voivat lisätä erityisesti poikien oppimismotivaatiota, ja päivittäisten lukuhetkien vahvistaminen voi tehdä lukemisesta luonnollisen osan koulupäivää. Fyysisten kirjojen käyttö digitaalisten oppikirjojen rinnalla tarjoaa kaivatun tauon älylaitteiden käytöstä, syventää lukukokemusta ja tukee keskittymistä.

Keskittymiskyky on olennaisen tärkeä tekijä oppimisen edellytyksenä. Hallituksen suunnittelema lakimuutos, joka kieltäisi puhelinten käytön peruskoulujen oppitunneilla, voi osaltaan edistää oppilaiden keskittymistä, parantaa työrauhaa ja tukea oppimistulosten kohenemistä. Keskittymistä ja lukutaitoa tukevat toimenpiteet ovat erityisen tärkeitä, sillä ne muodostavat perustan monipuoliselle ja syvälliselle oppimiselle.

Lukutaitoa edistävät toimenpiteet kunnassa

Kauniaisten kaupungin vuoden 2024 talousarvion strategiaosuudessa korostetaan lukutaidon kehittämisen merkitystä. Varhaiskasvatuksen, kirjaston ja koulujen yhteistyöpolkujen avulla edistetään kielellisiä oikeuksia, kotoutumista ja lukutaitoa, pyrkien tuomaan lukeminen osaksi arkea ja tukemaan oppimista laajemminkin. Kaupungin strategiassa painotetaan myös vieraskielisten ja S2-oppilaiden

¹¹ Raportti luettavissa osoitteessa: <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/poikien-oppimishaasteet-ja-ratkaisut-vuoteen-2025.pdf>

oppimisedellytysten tukemista. Kieli- ja kulttuuritietoisuuden kehittäminen on osa kaupungin oppimisen ja kotoutumisen tukemista, jotta kaikilla oppilailta olisi yhtäläiset mahdollisuudet oppia ja menestyä.

3.1.2 Turvallisen oppimisympäristön tukeminen

Oppimistulosten parantamisen ohella on keskeistä panostaa myös oppimisympäristön turvallisuuteen, sillä turvallinen ympäristö tukee sekä oppimista että oppilaiden hyvinvointia. Vuonna 2024 pääkaupunkiseudulla, myös Kauniaisissa, on kohdattu kriisitilanteita, jotka ovat herättäneet huolta koulujen turvallisuuden tunteesta. Vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä ilmeni myös huolestuttavaa kehitystä: alakoululaisten kokema seksuaalissävytteinen ja häiritsevä viestintä on kaksinkertaistunut, ja fyysisen väkivallan uhka koetaan suuremmaksi suomenkielisissä kouluissa.

Kauniaisten kiusaamisen vastainen työ

Kauniaisten kaupungin strategiassa 2022–2030 on asetettu tavoitteeksi luoda turvallinen toimintaympäristö kaikille. Tavoitteena on puuttua kiusaamiseen aina ja tehokkaasti. Kouluissa kiusaamisen ehkäisyyn panostetaan hyvinvointiopetuksen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä positiivisen pedagogiikan ja yhteisöllisyyden vahvistamisen kautta. Kauniaisten kouluissa toteutetaan kiusaamisen vastaista ohjelmaa, johon kuuluu 14 eri toimenpidettä. Ohjelman toteutusta seurataan tiiviisti, jotta varmistetaan kiusaamisen päätyminen mahdollisimman nopeasti ja pysyvästi. Lisäksi koulut hyödyntävät digitaalista Someturva-palvelua, joka tuo lisää työkaluja netissä tapahtuvan häirinnän käsittelyyn ja oppilaiden suojelemiseen.

Hyvinvointiopetus ja positiivinen pedagogiikka tukevat turvallisuutta

Lukuvuonna 2023–2024 alkanut hyvinvointiopetus jatkuu, ja sen vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti, jotta opetusmenetelmiä voidaan kehittää tarpeen mukaan. Myös varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön positiivisen pedagogiikan työskentelytapa, joka painottaa lasten hyvinvointia ja myönteisiä oppimiskokemuksia. Henkilöstön kouluttaminen tämän pedagogiikan periaatteisiin on tärkeä askel, jotta toimintatapa saadaan osaksi arkea ja lasten hyvinvointia tuetaan pitkäjänteisesti.

Osallisuus ja yhteisöllisyys turvallisen koulun perustana

Koulut jatkavat työtä turvallisen oppimisympäristön luomiseksi kiinnittämällä erityistä huomiota oppilaiden kouluun kiinnittymisen vahvistamiseen sekä heidän osallisuutensa ja yhteisöllisyytensä lisäämiseen. Yhtenä osana tätä työtä kehitetään menetelmiä, joilla tavoitetaan kaikki oppilaat ja kannustetaan heitä osallistumaan Granimalli-toimintaan.

Lapsilähtöinen toimintakulttuuri ja lapsivaikutusten arviointi

Turvallisen ja lapsilähtöisen oppimisympäristön kehittäminen edellyttää, että lasten etu huomioidaan kaikissa päätöksissä. Kauniaisten sivistystoimi sisällyttää lapsivaikutusten arvioinnin olennaiseksi osaksi päätöksentekoa ja varmistaa, että lasten hyvinvointi on keskeisenä kriteerinä. Kaupunki pyrkii myös saavuttamaan Unicefin lapsiystävällisen kunnan aseman, mikä osoittaa sitoutumista lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin edistämiseen.

3.1.3 Terveyden ja liikkuvan elämäntavan edistäminen

Liikunnan ja terveellisten elämäntapojen edistäminen on keskeinen tekijä nuorten kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa. Vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä ilmeni, että Kauniaisten nuorten nikotiini- ja päihdetuotteiden käyttö on vähentynyt, mutta se on yhä yleisempää verrattuna vertailukuntiin. Esimerkiksi raittiiden lukiolaisten osuus on pienempi kuin valtakunnallinen keskiarvo. Erityistä huolta herättävät päihteisiin liittyvä myönteinen asenneilmapiiri sekä alaikäisten mahdollisuus saada päihteitä perhepiiristä. Perinteisten päihteiden lisäksi sähkötupakoiden ja nikotiinipussien käyttö on yleistynyt nuorten keskuudessa, mikä altistaa heidät vakaville terveysriskeille. Nikotiinin korkea pitoisuus ja toistuva altistus voivat muokata nuorten kehittyviä aivoja, lisätä riippuvuuden riskiä ja aiheuttaa mielenterveyshaasteita, keskittymisvaikeuksia ja vieroitusoireita, jotka häiritsevät oppimista ja arjessa jaksamista.

Ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden tukeminen

Kauniaisten kaupungin strategian mukaisesti ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden ennaltaehkäisy ovat keskiössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Kaupunki toteuttaa poikkihallinnollisia toimenpiteitä, jotka tukevat erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia. Erityistä huomiota kiinnitetään älylaitteiden käytön hallintaan ja niiden vaikutuksiin nuorten mielenterveydelle.

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyssä nousi esiin huolenaiheita, kuten alakouluikäisten yksinäisyyden kokemukset, mielialahaasteet ja liikunta-aktiivisuuden väheneminen, erityisesti suomenkielisten alakoululaisten tyttöjen keskuudessa. Lisäksi nuorilla, erityisesti tytöillä, esiintyi enemmän sosiaalisen median käyttöön liittyviä ongelmia ja sen hallinnan haasteita verrattuna vertailukuntiin. Vaikka tutkimuksessa käsiteltiin yleisesti netin käyttöä, nuorilla tämä koskee usein nimenomaan sosiaalista mediaa tai digipelaamista, joiden hallintaan kaivataan tukea ja ohjausta.

Kauniaisten koulut osallistuvat myös Ehkäisevän päihdetyön (EHYT ry) hankkeisiin, kuten "Kaupunki kuuluu kaikille" - ja "Pause"-hankkeisiin. "Kaupunki kuuluu kaikille" -hanke edistää turvallisuuden tunnetta ja vähentää päihteiden käyttäjiin kohdistuvia ennakkoluuloja. "Pause"-hanke puolestaan keskittyy vähentämään digipelaamisen ja sosiaalisen median haitallisia vaikutuksia erityisesti yläkoululaisten keskuudessa. Näissä hankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä koulujen henkilöstön ja huoltajien kanssa, jotta nuorille saadaan tarjottua tarvittavaa tukea.

Liikkuvan elämäntavan edistäminen

Liikkuvan elämäntavan edistäminen on tärkeä tavoite hallitusohjelmassa ja myös Kauniaisten kaupungin hyvinvointityössä. Tavoitetta edistetään muun muassa varhaiskasvatuksessa ja kouluissa järjestämällä poikkihallinnollisia tapahtumia liikunnan lisäämiseksi. Kauniaisissa toimii hyvinvointivalmentajia, jotka tukevat erityisesti syrjäytymisriskissä olevia nuoria. Suomi liikkeelle -ohjelman Liikkuva koulu ja Move!-kehittämisyhteistyöllä palkatut valmentajat auttavat nuoria kehittämään fyysistä toimintakykyä, löytämään liikunnan ilon ja tukemaan heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan – liikunta, ravitsemus, lepo ja arjen rytmitys huomioiden. Pienryhmätoiminta tuo mahdollisuuden myös uusien ystävyysuhteiden solmimiseen yksinäisille nuorille.

Eritasoisten liikkujien tukeminen

Kouluissa tehtävän Move!-tutkimuksen avulla seurataan nuorten fyysistä toimintakykyä. Vaikka Kauniaisten nuorten tulokset vuonna 2023 olivat parempia kuin koko Suomen keskiarvo, havaittiin, että lähes

neljäosalla 5. luokan tytöistä ja noin 30 prosentilla 8. luokan pojista fyysinen toimintakyky ei ole riittävällä tasolla, mikä voi haitata hyvinvointia. Hyvinvointivalmentajien tehtävänä on erityisesti tukea näitä nuoria.

Samalla Kauniaisten kouluissa tuetaan myös tavoitteellisesti urheilevia nuoria. Koulujen liittyminen URHEA-verkostoon mahdollistaa opinnoissa ja urheilussa menestymisen yhdistämisen, tukien siten nuoria urheilijoita heidän tavoitteissaan.

3.2 Tiedoksi - Tulevia arviointeja

Säännöllisesti toistuvien sisäisten arviointien lisäksi ainakin seuraavia ulkoisia arviointeja on meneillään tai tulossa lähitulevaisuudessa:

- Perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarviointi 6.lk, matematiikka, äidinkieli ja kirjallisuus, keväällä 2024 (tilattu Karvilta molemmille alakouluille)
- Varhaiskasvatuksen asiakaskysely loka-marraskuussa 2024
- Lukiolaisten pääkaupunkiseudun opiskelijakysely marraskuussa 2024
- TALIS 2024 - Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen tutkimus (Hagelstamska skolan on mukana)
- PISA 2025, arviointikohteena luonnontieteet, matematiikka, lukutaito, digitaalinen oppiminen ja englanti (Hagelstamska skolan ja Gymnasiet Grankulla samskola ovat mukana)

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelot

Kuvat

Kuva 1. Tiivistelmä suomenkielisen perusopetuksen 1.–3. -luokkalaisten avoimista vastauksista, kevät 2024 (ZEF)

Kuva 2. Tiivistelmä suomenkielisen peruskoulun 4.–9. -luokkalaisten vastauksista kysymykseen "miten haluaisit osallistua kouluarjen suunnitteluun?" (ZEF, kevät 2024)

Kuva 3. Oppilaiden näkemykset koulun kiusaamisen vastaisesta työstä (Karvi 2023)

Kuva 4. Oppilaiden tietämys siitä, mitä tulee tehdä kiusaamistilanteessa. (Karvi 2023)

Kuva 5. Oppilaiden oma käyttäytyminen kiusaamistilanteessa. (Karvi 2023)

Kuviot

Kuvio 1. Kasavuoren koulun tyttöjen PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen tasoon

Kuvio 2. Kasavuoren koulun poikien PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen tasoon

Kuvio 3. Kauniaisten PISA22-tulokset sukupuolittain vertailtuna

Kuvio 4. Kauniaisten PISA22-tulokset vertailtuna kansalliseen ja kansainväliseen tasoon

Kuvio 5. Kasavuoren koulun tulokset koskien matematiikan oppimisympäristöjä PISA22-arvioinnissa

Kuvio 6. Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen päättöarvosanojen kehitys 2020–2024 matematiikassa; vertailuna tytöt, pojat ja kaikki yhteensä

Kuvio 7. Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen päättöarvosanojen kehitys 2020–2024 äidinkielessä; vertailuna tytöt, pojat ja kaikki yhteensä

Kuvio 8. Kauniaisten molempien lukioiden ylioppilastutkinnon suorittaneiden arvosanapisteiden (0-7) keskiarvo 2019-2024

Kuvio 9. Kestävyysskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 10. Kestävyysskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 11. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 12. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 13. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 14. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 15. Liikkuvuus: Kyykistys, 5. ja 8. luokka (violetilla ja oranssilla Kauniaisten tulokset, harmaalla koko maan tulokset)

Taulukot

Taulukko 1. Kauniaisten varhaiskasvatusyksiköiden arviointien yhteenveto: syksy 2023 ja kevät 2024

Taulukko 2. 1.–3. -luokkalaisten ZEF-kyselyt

Taulukko 3. 4.–9. -luokkalaisten ZEF-kyselyt

Taulukko 4. Koontitaulukko Kasavuoren koulun vuoden 2022 PISA-tuloksista

Taulukko 5. Yhteenveto Kauniaisten tulosten keskiarvioista eri osa-alueissa FUNA-arvioinnissa keväällä 2023 ja syksyllä 2024

Taulukko 6. Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin tilastoja 2019–2024

Taulukko 7. Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja nuorten työllistyminen Kauniaisissa 2019–2024

Taulukko 8. PKS-lukiolaiskyselyn tulosten vertailu 2020–2023

Taulukko 9. Kauniaisten Move! -tulosten yhteenveto, syksy 2023

Taulukko 10. Kauniaisten oppilaiden fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2023

Taulukko 11. Koko Suomen fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2023

Taulukko 12. ”Digikursseille” osallistujien määrä (OVK2/2023)

Taulukko 13. Henkilöstön Opeka-kyselyn tulokset 2023, vertailu Kauniainen, Uusimaa ja muu Suomi (=yleissivistävä), asteikko 0–4

Taulukko 14. Opettajien digiosaaminen ja tieto- ja viestintätekniikan käyttö: Kauniaisten kehitys 2019, 2020, 2022 ja 2023 (Opeka-kysely), asteikko 0–4